

fuzinar

Leto XVIII

Ravne na Koroškem, 27. novembra 1981

Št. 22

Dan Jugoslavije

Zgodovina pozna obdobja, ko člani napredne stranke iz svojih revolucionarnih izkušenj, znanja, dotedanjih bojov in zapuščanja ljudstva, čeprav obdani od številčno mnogo močnejšega sovražnika jasno ugledajo prihodnost svoje dežele svetlo in

svobodno. Zato izberejo neki dan, da skupno ubesedi, da, celo uzakonijo to veličastno vizijo, vsem dotlej veljavnim državnim dejstvom navkljub.

Zgostijo jo v spomeniško kratke in jasne povedi. Izrazijo

točno tisto, za kar bi takrat zanesljivo glasovalo 90 odstotkov državljanov, če bi bile sredi vojne volitve možne.

Ta dan je za nas Jugoslovane 29. november, vsakoletni spomin na II. zasedanje AVNOJ v Jajcu leta 1943.

Iz takratnega vojnega smo stopili v današnje računalniško, jedrsko obdobje. V nas so spoznanja zgodovine, krog nas vsakdanje delo in skrbi. Praznik Jugoslavije je enkrat na leto, Jugoslovani pa smo vsak dan in tudi jugoslovanstvo naj bi čutili mnogo pogostejše kot le ob dnevu republike.

Priložnosti za to nam ne manjka. Pri delu, na ulici, pri zabavah se srečujemo z Jugoslovani iz drugih bratskih re-

publik. Na poslovnih in političnih sestankih se s predstavniki teh republik dogovarjamo za skupna vlaganja, skupne posle, skupno delo, za skupni napredek. Kot Jugoslovani naj bi se vedli, kadar smo zunaj države in do tujcev, ki hodijo k nam kot turisti, poslovni partnerji, kulturniki in športniki.

Karantanija, Dukla, Raška, Zeta — veliko različnih držav je pred dawnimi stoletji nastalo na ozemlju naše domovine. Nobena se ni obdržala, ker je bila vsaka zase prešibka za obstoj, do ideje o združitvi pa se naši predniki niso nikoli prebili.

Mi smo se z AVNOJ. 38 let jo že imamo, naš dom je, zato jo varujemo enako skrbno kot doslej!

KOMUNISTI ZA IZVOZ

12. 11. 1981 je bila problemska konferenca ZKS železarne Ravne o našem gospodarstvu z vidika uvoznog-izvoznih pokrivanj. Gradivo zanjo je izšlo že oktobra v Poročevalcu št. 40/81.

Udeleženci — po dva iz vsake osn. organizacije, poslovodni delavci in gostje — so z razpravami in konkretnimi dejstvi dopolnili že znane ugotovitve na tem področju. Predvsem so se zavzeli za to, da storimo vse za čim večji izvoz. Ker sklepi konference do zaključka redakcije te številke še niso bili oblikovani, povzemamo predlog sklepov po gradivu.

— Zahtevamo dosledno prizadevanje za krepitev izvozne sposobnosti naše delovne organizacije oziroma vseh temeljnih organizacij združenega dela, pri čemer moramo doseči bolj organiziran in usklajen nastop (v okviru delovne organizacije, sozda in z drugimi) na tujem trgu. Združevanje deviz s porabniki naših izdelkov mora v prihodnje postati poleg direktnega izvoza enako pomembna naloga v skladu z družbeno usmeritvijo.

— Ker nastop na tujem trgu zahteva ustrezno strategijo in jasne koncepte lastnega tehnolo-

škega razvoja, moramo v temeljnih organizacijah in razvojnih službah zahtevati opredelitev tehnološko konkurenčnih izdelkov, s katerimi bomo nastopali v izvozu, pri čemer si bomo morali prizadevati za nenehno izboljševanje tehnologije in izkoriščanje lastnih tehnoloških in produkcijskih možnosti.

— Za uspešen nastop na tujem trgu je izrednega pomena poznavanje tega trga ter njegovih zakonitosti, zato bomo zahtevali organizirane in z jasnimi cilji opredeljene raziskave tržišča, predvsem na konvertibilnih področjih tako na zahodu kot v deželah tretjega sveta.

— Vztrajamo pri ustvarjanju možnosti za izvoz lastne tehnologije in znanja ter pri razvijanju vseh možnih oblik sodelovanja (tudi kooperacij), pri čemer si moramo prizadevati za skupne nastope z drugimi delovnimi organizacijami na temeljih združevanja dela in sredstev organizacij združenega dela. Naš bodoči razvoj mora zagotavljati takšno strukturo proizvodnje, ki bo omogočala izvoz izdelkov višje

(Nadaljevanje na 2. strani)

Detajl s spomenika na Barbari

(Nadaljevanje s 1. strani)

stopnje predelave, v katere bo vloženega čimveč znanja in s katerimi bomo konkurenčno sposobni na mednarodnih trgih.

— Zahtevamo, da bodo odgovorne službe dajale najugodnejše dobavne roke inozemskim kupcem, da bodo dobave kompletirane, kar pa zahteva boljše planiranje in koordinacije planiranja ter ustrezen študij časa. Razvoj uvajanja novih izdelkov in jekla mora biti hitrejši in bolj prilagojen povpraševanju na svetovnem trgu, prav tako pa je treba zagotoviti minimalno strukturo zaloga za terminsko vklapljanje v eventualno ponudbo, ki pa mora biti dovolj hitra in nedvoumna z vsemi potrebnimi parametri. Za bolj kontinuiran prehod k višje vrednemu asortimanu v izvozu bo potrebno tudi doslednejše in hitrejšo izvajanje manjših rekonstrukcij zaradi prilagajanja proizvodnji

izdelkov, ki so iskani na mednarodnem tržišču.

— Zahtevamo dosledno izvajanje plana izvoza po sklepih delavskega sveta delovne organizacije. V prihodnjem letu morajo vse temeljne organizacije železarne Ravne pričeti z intenzivno skrbjo za svoje uvozno-izvozne bilance. V naši delovni organizaciji imajo vse temeljne organizacije pogoje za plasman svojih izdelkov tako na konvertibilno kot tudi na klirinško področje v obstoječih reprodukcijskih verigah. Potrebna je skrajna varčnost pri uvozu, zato je treba odločno pričeti z nadomeščanjem uvoznih materialov z ustreznimi domačimi.

— V okviru AKCIJE VEČ IZVOZITI morajo potekati tudi ostale aktivnosti, predvsem pa prizadevanja za doseganje večje produktivnosti, boljše kvalitete izdelkov, varčevanja z materiali in energijo in boljše delovne discipline.

V kalilnici

Iz dela sindikata

PRIPRAVE NA VOLITVE '82

V železarni že precej dolgo tečejo temeljite priprave na volitve '82. Vanje so vključene vse osnovne organizacije sindikata po tozdi in delovnih skupnostih. Evidentirali so možne kandidate za člane delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in

volilne priprave, razpravljale o predlogih možnih kandidatov za sestavo delegacij in opravile morebitno dodatno evidentiranje.

December je namenjen usklajevanju med tozdi in krajevnimi skupnostmi, da ne bi istih ljudi predlagali tu in tam. O tem naj bi se zmenili na skupni seji, na kateri bi tozde zastopali predsedniki IO OO sindikata, krajevne skupnosti pa tajniki in funkcionarji SZDL.

V prvi polovici januarja '82 se bomo na zborih delovnih ljudi seznanili s predlogi o možnih kandidatih za posamezne vodilne funkcije v občini, SIS republike in federacije.

Do 5. februarja 1982 naj bi bile kandidacijske konference po tozdi in del. skupnostih. Na njih naj bi uskladjali število in sestav delegacij, obravnavali predlog kandidatov za družbenopolitični zbor SO Ravne in predlog možnih kandidatov za vodilne funkcije v SOB in SIS.

Volitve bodo 12. marca 1982, do takrat pa bo še obilo dela s pripravami tehničnega gradiva in drugimi opravili, da bo vse potekalo v skladu z zakonom.

M. K.

skupščine SIS. Marsikje so z njimi že seznanili delavce na zborih, drugje pa jih še bodo.

Do konca novembra bodo po tozdi in del. skupnostih družbenopolitične organizacije ocenile

Kako dosegamo plan proizvodnje

Plan skupne proizvodnje v septembru je bil presežen za 4,8 odst., v kumulativni tako zaostajamo le še za 0,9 odst. Mesečni presežek pri odpremi znaša 2,7 odst. v kumulativni 1,9 odst. Fakturirana eksterna bruto realizacija je bila presežena za 21,5 odst., v kumulativni znaša prekoračitev 12,4 odst. Pri izvozu (v \$) smo v oktobru presegli predvideni plan za 13,3 odst. (bruto), s tem se je del-

no izboljšalo tudi stanje v kumulativni. Zaostanek sedaj znaša 39,3 odst. Predvideni izvoz v oktobru so presegle TOZD valjarne, kovačnica ter stroji in deli, v kumulativni pa le TOZD kovačnica.

TOZD JEKLARNA. Zaostanek za predvidenim operativnim planom v oktobru znaša 3,9 odst. Vzrok je predvsem v velikih zastojih na 40 t elektro obločni peči, ki kljub opravljenem general-

nem remontu ni redno obratovala. Svoje pa je prispeval tudi volumensko izredno slab vložek (povečalo se je število zalaganj). Poseben problem predstavlja kakovost vložka, saj zaradi prisotnosti kositra, bakra in drugih barvnih elementov v nabavljenem vložku prihaja do večjih analizičnih odstopanj.

Veliko problemov povzroča stalno pomanjkanje topilniških materialov tako ferolegur — molibdena, volframa, vanadija in drugih, kot jedavca, karburita, apna itd. Poseben problem so domače elektrode, katerih kvaliteta je zelo slaba, oskrba pa neredna.

TOZD JEKLOLIVARNA. Težave, s katerimi se srečujejo v TOZD, so več ali manj enake kot v preteklih mesecih, to je močna iztrošenost opreme in strojev v proizvodnih obratih ter pomanjkanje delovne sile. To sta ključna problema, ki onemogočata TOZD večje aktivnosti za povečanje produktivnosti in obsega proizvodnje ter izboljšanja kakovosti. V TOZD so zato, da v čimvečji možni meri ugođe velikemu povpraševanju po jekleni litini, v drugi polovici meseca uvedli nadurno delo, ki se ga udeležujejo tako delavci iz pisarn kot tudi delavci iz neposredne proizvodnje — rezultati so zadovoljivi, akcija pa bo trajala vse do konca leta.

TOZD VALJARNA. Načrtovano mesečno skupno proizvodnjo je TOZD presegla za 6 odst. Prekoračitev pri srednjih profilih znaša 19,6 odst., pri lahkkih pa 33,3 odst. Za predvidenim mesečnim planom je zaostala le proizvodnja gredic, zaostanek 3,5 odst. Dobava vložka iz TOZD jeklarne je bila nekoliko boljša kot v mesecu poprej, a vendar še kljub temu ni zadostila vsem potrebam v TOZD, saj je bilo precej zastojev na težki progi predvsem zaradi pomanjkanja vložka.

TOZD KOVAČNICA. V oktobru TOZD ni uspela izvršiti predvidenega plana skupne proizvodnje, zaostanek znaša 0,3 odst. Razlog je predvsem v pomanjkanju vložka tako iz TOZD jeklarne kot tudi predvaljanih gredic iz valjarne,

kar je predvsem vplivalo na nižjo proizvodnjo kovaškega stroja. Zelo uspešna je bila TOZD pri izvozu, k čemur je precej pripomogla odprema surovih, to je termično neobdelanih odkovkov. Vzdrževanje in remont strojev sta potekala normalno, usluge so bile zadovoljive. Precej slabše pa je z zunanjimi izvajalci.

TOZD JEKLOVLEK. TOZD je presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 7,2 odst. Pri vlečenem jeklu je bil plan presežen za 21,8 odst., pri brušenem jeklu pa za 12 odst. Zaostala pa je proizvodnja luščenega jekla 34,8 odst. in vlečene žice za 36 odst., zaostanek luščenega jekla je nastal zaradi okvare luščilnega stroja, proizvodnja vlečene žice pa je zaostala zaradi nemožnosti termične obdelave v TOZD kovačnica in kalilnica.

TOZD ORODJARNA. Preskrba z vložkom je bila dobra, s tem pa je bila visoko, z 49,3 odst. presežena skupna proizvodnja. TOZD pa je zaostala pri odpremi, saj nekateri proizvodi zaradi okvare strojev niso bili dokončani. V TOZD primanjkuje rezkalnih glav, predvsem zaradi težav v brušenju le-teh.

TOZD STROJI IN DELI. V oktobru je TOZD presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 12,1 odst. Proizvodnja je bila presežena pri obdelanih odkovkih 28 odst., stiskalnicah 17,7 odst. in raznih delih 13 odst. Zaostala pa je pri obdelanih ulitkih 13,8 odst., valjih 2 odst. in delih za vozila 61,6 odst. Mirovala je proizvodnja sestavljenih izdelkov ter strojev za predelavo. Kljub uspešni odpremi (prekoračitev 3,6 odst.) bi bila lahko ta še večja, če ne bi prišlo v proizvodnji do nekaterih pomanjkljivosti — ozkih grl in podobno.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Prekoračitev predvidenega plana skupne proizvodnje v oktobru za 50,4 odst. je bila predvsem na račun compound gredic, katerih plan je bil presežen za 236 odst. Pri nožih znaša prekoračitev 9,8 odst., zaostaja pa proizvodnja brzoreznega orodja 33,4 odst. Tako kot

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE (ga)							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER- NE REALIZACIJE (bruto realizacija)		IZVOZA (bruto)	
	oktober	kumulativ.	oktober	kumulativ.	oktober	kumulativ.	oktober	kumulativ.
JEKLARNA	103,5	97,4	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	105,2	103,8	102,2	112,2	128,7	126,1	97,1	85,9
VALJARNA	106,0	99,2	99,6	98,8	118,5	115,6	163,8	80,7
KOVAČNICA	99,7	108,9	119,2	120,6	107,3	113,6	157,2	105,2
JEKLOVLEK	107,2	100,8	104,7	101,1	134,5	115,1	35,6	60,7
ORODJARNA	149,3	109,1	95,0	102,8	74,6	79,0	-	-
STROJI IN DELI	112,1	99,5	103,6	98,4	116,2	104,1	133,9	37,9
- noži, brzorezno orodje	108,1	99,7	110,8	95,8	145,6	116,1	90,4	75,2
- gredice	336,0	122,4	-	-	-	-	-	-
- palice	-	116,0	-	116,4	-	130,1	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	150,4	106,4	98,0	98,3	144,3	117,4	90,4	75,2
PNEVMATIČNI STROJI	128,5	91,9	128,6	91,9	176,4	126,5	71,7	20,7
VZMETARNA	97,3	95,1	94,8	94,9	120,4	115,3	97,6	75,4
REZALNO ORODJE	92,3	110,0	92,8	109,0	114,5	116,4	37,2	70,5
KOVINARSTVO LJUBNO	130,0	115,7	124,7	111,4	112,5	104,4	-	-
ARMATURE MUTA	96,1	51,3	95,3	50,0	127,6	49,8	24,9	10,9
KALILNICA	-	-	-	-	115,0	81,2	-	-
STROJ. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	118,1	102,5	-	-
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	104,8	99,1	102,7	101,9	121,5	112,6	113,3	60,7

ODSTOTEK DOSEGANJA OPERATIVNEGA PLANA SKUPNE PROIZVODNJE		
T O Z D	OKTOBER	KUMULATIVNO
JEKLARNA	95,0	97,9

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER- NE REALIZACIJE		IZVOZA	
	oktober	kumulativ.	oktober	kumulativ.	oktober	kumulativ.	oktober	kumulativ.
JEKLARNA	98,9	98,5	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	103,0	102,0	86,2	93,0	120,9	127,3	115,8	77,3
VALJARNA	97,1	100,2	90,9	100,9	111,6	139,7	157,9	85,2
KOVAČNICA	101,7	115,3	123,4	110,7	114,9	135,5	119,0	98,0
JEKLOVLEK	103,0	102,3	97,9	102,0	138,3	144,5	101,9	68,6
ORODJARNA	106,7	-	108,1	-	106,3	-	-	-
STROJI IN DELI	132,8	115,3	123,9	113,5	178,3	154,5	259,6	439,3
- noži, brzorezno orodje	102,6	103,8	94,6	102,3	134,9	129,8	109,8	102,1
- gredice	-	109,6	-	-	-	-	-	-
- palice	-	62,0	-	61,9	-	74,6	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	165,6	98,5	79,1	93,7	132,5	129,9	108,8	102,1
PNEVMATIČNI STROJI	120,0	88,1	127,1	86,4	191,7	168,4	-	20,1
VZMETARNA	96,5	93,3	98,3	94,0	131,7	132,2	101,2	106,7
REZALNO ORODJE	70,6	85,6	75,3	83,6	113,1	129,5	13,1	63,6
KOVINARSTVO LJUBNO	134,0	111,0	130,1	123,3	152,8	155,7	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	105,7	89,6	-	-
STROJ. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	167,7	139,6	-	-
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	99,1	100,7	96,2	102,4	131,3	142,2	148,0	98,1

v minulem mesecu je tudi v oktobru izpadla proizvodnja obdelanih palic.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Kljub pomanjkanju votlosvedrnega jekla iz uvoza, opustitve dela starega programa in prehoda na novejši je bil predvideni mesečni plan proizvodnje uspešno dosežen. Rezultati pa bi lahko bili še boljši, če ne bi prišlo do daljšega izpada NC strojev ter drugih manjših okvar strojev in ozkih grl v proizvodnji.

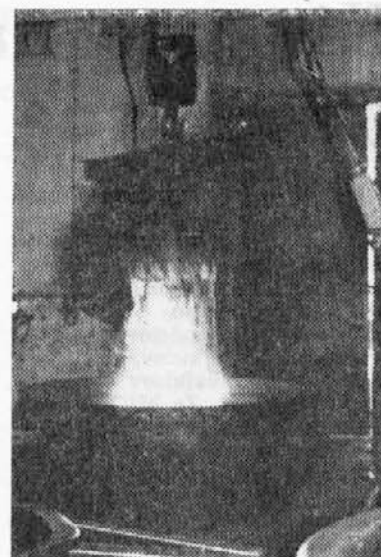
TOZD VZMETARNA. Zaostanek za predvidenim planom skupne proizvodnje v oktobru znaša 2,7 odst. Vzrok je predvsem v pomanjkanju delavcev. Pri vzmetnih palicah je bil plan presežen za 33 odst., zaostaja pa proizvodnja listnatih vzmeti za 11,3 odst.

TOZD REZALNO ORODJE. TOZD je v minulem mesecu zaostala za predvidenim planom skupne proizvodnje za 7,7 odst. (v kumulativni prekoračitev 10 odst.) Vzrok je predvsem v po-

manjkanju karbidne trdine, brusnih sredstev in drugega drobnega materiala za vgraditev v rezilno orodje.

TOZD KOVINARSTVO LJUBNO. Mesečni plan skupne proizvodnje je bil presežen za 30 odst. Bil pa bi lahko še večji, če bi bil dobavljen ves potreben vložek iz TOZD valjarne. Težave z mehaniko obdelavo vzvodov so se nadaljevale tudi v oktobru.

TOZD ARMATURE MUTA. Kljub zaostanku za predvidenim

Ognjena kopel

mesečnim planom skupne proizvodnje za 3,9 odst. je bila presežena fakturirana realizacija v višini 27,6 odst. S tem pa se je tudi v kumulativni približala 50 odst. Slabše je z izvozom, ki je bil v oktobru dosežen 24,9 odst., v kumulativni 10,9 odst.

PROIZVODNJA SLOVENSКИH ŽELEZARN V SEPTEMBRU

Železarna Jesenice je operativni mesečni načrt dosegla pri skupni proizvodnji s 96,1%, pri gotovi s 100,3%. Pestile so jih okvare in pomanjkanje vložka v nekaterih obratih.

Železarna Ravne je presežla plan skupne proizvodnje za 2,1%, v kumulativni je še zaostajala za 1,5%. Fakturirana eksterna realizacija je bila presežena za 12,2%, v kumulativni je prekoračitev 11,6%. Pri izvozu je za mesečnim načrtom zaostala 5,1%, v kumulativni pa je znašal zaostanek 54,9%.

Železarna Štore načrta proizvodnje za september ni dosegla (zaostanek 1,54%). V blagovni proizvodnji je presežla plan za 5,93%, namesto načrtovanih 345 pa so proizvedli 263 traktorjev.

Veriga Lesce je presežla proizvodni plan za 9%, plan prodaje pa za 44%. Odprema je zaostala za proizvodnjo za 1%. Količinski izvoz je bil dosežen 88%, vrednostni pa presežen za 2%.

Plamen Kropa. Kljub težavam so izpolnili mesečni in tričetrtletni plan. Prodaja je s 6% prekoračitev količinskega plana nekoliko prehitela proizvodnjo. Njena vrednost z 18,7% pozitivno odstopa od načrta. Konvertibilni izvoz so izpolnili 97%.

Tovil Ljubljana. Linearni mesečni načrt je bil dosežen 85-odstotno po številu vijakov in 84-odstotno po teži, operativni plan proizvodnje je bil dosežen 80-odstotno, vrednostno doseganje je 89-odstotno.

Žična Celje je količinske proizvodnje dosegla 84%, prodajna realizacija je proti letnemu planu 82%, proti linearnemu pa 96%.

(Vir: bilten Slovenskih železarn št. 9/81)

Kje smo na področju inventivne dejavnosti

Najprej nekaj o pojmu »množična inventivna (lahko tudi inovacijska) dejavnost«. V knjigi **Inventivna dejavnost v združenem delu** piše: »Pod množično inventivno dejavnostjo razumemo vključevanje in sodelovanje najširšega kroga delavcev, zlasti neposrednih proizvajalcev v inovacijskem procesu. Za MID je značilno, da to sodelovanje ni osnovno delo delavcev, temveč da delavci ob svojem rednem delu ne prestando iščejo nove možnosti za **dvig produktivnosti** v neposredni okolici. Delavcem, ki so ustvarjalno vključeni v MID, pravimo tudi racionalizatorji ali (i)novatorji.«

Drugi spet takšnemu poimenovanju oporekajo in pravijo, da v zakonu o dejavnostih ne najdemo inventivne dejavnosti. Z drugimi besedami bi to pomenilo, da ustvarjanje inovacij (izumov, patentov, tehničnih izboljšav itn.) ne more biti za nikogar osnovna dejavnost oziroma da ne poznamo poklicnih izumiteljev.

Kakorkoli bi že lahko bil ta očitek opravičen, obstaja dejstvo, da sta »množična inventivna dejavnost« in njena kratica MID že dokaj razširjeni in ne bi imelo smisla načenjati tovrstnih polemik.

Poglejmo raje, kako se pride do inovacij. Poti sta dve. Poleg že omenjene MID poznamo še raziskovalno-razvojno (skrajšano RR) dejavnost. Za razliko od MID, kjer imamo opraviti z določeno mero spontanosti, je za RR dejavnost značilno, da je njen glavni cilj zavestno ustvarjati nove dosežke ter dosegati in spremljati sodobno raven tehnike. Delavcem v RR dejavnosti je torej glavna naloga iskanje novih znanstvenih in tehnoloških rešitev, ki jih potrebuje proizvodnja.

Razlike med tema sferama bi bile približno v naslednjem:

Vlaganje v RR dejavnost lahko dokaj natančno planiramo; predvidevanja, koliko bomo s temi vlaganji pridobili, pa so že manj natančna. MID ne moremo planirati, saj ne moremo predvideti, kdaj se bo komu utrnila kakšna ideja.

Glede vlaganj pa za MID velja, da ponavadi izvedbe posameznih predlogov ne zahtevajo večjih sredstev, najčešče so celo zastoj. Tudi tveganja pri uvajanju predlogov iz MID so sorazmerno majhna, saj so se predlogi večinoma oblikovali na osnovi daljšega ukvarjanja s problemom. Glede kadrov velja, da v RR dejavnosti sodelujejo predvsem visoko strokovni delavci, v MID lahko sodelujejo vsi, predvsem pa neposredni proizvajalci, kot je bilo že povedano.

Če se vprašamo, kateremu področju naj posvetimo več pozornosti, mislim, da je edini pravilni odgovor: obema. Najbrž ne bomo daleč od resnice, če rečemo, da je velika večina napredka odvisna predvsem od uspešne RR dejavnosti in vlaganj vanjo, saj je doba individualnih izumiteljev že zdavnaj mimo. Za MID pa naj bi veljalo, da morajo biti z njo prekrite vse pore celotnega proizvodnega procesa.

In kje smo trenutno na področju množične inventivne dejavnosti? Najprej pogled nazaj. Resneje smo jo začeli obravnavati leta 1965, to je 10 let pred proglasitvijo leta inovacij in zaščite indu-

strijske lastnine. Od takrat smo štirikrat zamenjali pravilnik in izboljšali organizacijo obravnavanja inovacijskih predlogov. Do leta 1975 vrednosti letnih povečanj dohodka niso dosegale štirih milijonov, leta 1976 pa doseže ta vrednost sedem milijonov. Naslednji skok beležimo leta 1979, ko zraste povečani dohodek na 51 milijonov, odobrenih predlogov pa je bilo 67. V prejšnjih letih jih je bilo največ v letih 1966 in 1978, to je 28. Tudi letošnje leto bo rekordno. Doslej je bilo odobrenih 84 inovacij, ki prispevajo k letnemu dohodku 85 milijonov. Če pa upoštevamo, da je med njimi 28 takšnih, ki so se obravnavale drugič oziroma tretjič, to je po dveh letih, se povečani dohodek povzpne na 157 milijonov. Do konca leta pričakujemo, da se bo ta vrednost še povečala.

Prihodnje leto bo tako prikazani povečani dohodek zagotovo manjši od letošnjega. Razlog je naslednji: Letos smo imeli opraviti s precej inovacijami z velikim letnim prispevkom, tako jih je šest povečalo dohodek za en milijon, osem za dva milijona, dve za tri milijone, ena za šest milijonov, ena pa kar za 38 milijonov.

Najbrž bi bili preveliki optimisti, če bi pričakovali kaj takšnega tudi za prihodnje leto. Predvidevamo, da bo letos odobrenih prek sto inovacij, to število pa bi morali prihodnje leto precej preseči.

Franjo Krivec

Če novi zakon o amortizaciji ne bo sprejet pravi čas, bomo v planu upoštevali sedaj veljavne stopnje, revalorizacijo osnovnih sredstev pa planirali v poprečju 30 %.

— Sredstva za OD bodo rasla za 10 % počasneje od rasti dohodka.

— Za stanovanjsko izgradnjo bomo iz čistega dohodka izdajali največ 10 % od bruto OD.

— Za potrebe SLO in družbene samozaščite bomo planirali 0,35 % od bruto dohodka.

— Sredstva za akumulacijo bodo tozdi oblikovali najmanj v naslednji višini:

- tozdi črne metalurgije 7 %
- tozdi kovinske pred. in strojegradnje 10 %
- tozdi spremljajočih in skupnih dejavnosti 8 %
- tozdi družbeni standard 4 %

— V letu 1982 bo ustanovljen tozdi za proizvodnjo pil v Varvarinu.

— Skupno število zaposlenih naj bi znašalo 5636 delavcev.

— Najpomembnejša naloga bo mesečno doseganje plana izvoza in uvoza. Od tega bo odvisna neprekinjena proizvodnja v vsej železarni in socialna varnost zaposlenih.

— Poslovodni delavci bodo morali dnevno spremljati realizacijo vseh prednostnih naročil in sproti ukrepati, da bodo odstranjeni vsi zadržki pri izpolnjevanju plana.

— Konkurenčnost izvoza moramo zagotavljati predvsem z zniževanjem stroškov proizvodnje, z izpopolnitvijo tehnologije in s pravim izborom izdelkov za izvoz.

NEKAJ UKREPOV ZA VEČJO PRODUKTIVNOST, AKUMULATIVNOST IN KONKURENČNOST

— Bolj moramo upoštevati predpise, ki vplivajo na stroške, kakovost in izpolnjevanje rokov (tehnologija, kontrola, skladiščenje itn.).

— Kapacitete izrabimo vsaj 80 %.

— Dopolniti moramo vse spodbujevalne dejavnike, da bodo delavci stremeli k zniževanju stroškov, boljši kakovosti in izpolnjevanju rokov.

— To problematiko obravnavajmo javno na samoupravnih organih, posebno zbora, da bodo začutili potrebo po sodelovanju vsi zaposleni.

— Povečati moramo izrabo delovnega časa z racionalizacijo sestankov, z znižanjem odsotnosti, z boljšo organizacijo priprave itn.

— Zahtevati moramo, naj vsak delavec opravlja prevzeto delo strokovno in odgovorno in mu to tudi omogočiti.

— Omogočiti moramo invalidom vključevanje v redni delovni proces, pri zaposlovanju novih delavcev pa dajati prednost preizkušencem.

Sprejeta poslovna politika in cilji ter potrjeni programi bodo osnova za izdelavo celovitih planov za leto 1982.

Nekaj števil naše poslovne politike v letu 1982

V vsej železarni smo na zbora že govorili o naših ciljih in poslovnih politikah v letu 1982. S takim naslovom je v začetku novembra izšel tudi Poročevalec št. 43/81, ki ga je pripravila delovna skupnost za gospodarjenje. Ker pa ta vsem ni dosegla, povzemamo iz njega nekatere značilne podatke, več bomo objavili v naslednji številki. Zainteresirani bodo seveda segli po originalu.

Urednik

— V letu 1982 upamo izdelati 216 tisoč ton elektro jekla. Večali ne bomo proizvodnje, zato pa finalizacijo. S tem bomo tudi bolje izkoristili energijo in surovine.

— Prednost bo imela proizvodnja za direkten izvoz in za tiste kupce, ki izvažajo izdelke iz našega jekla in z nami združujejo devize.

— Veriga tozdov v skupnem prihodku se bo podaljšala. V njej bodo za izdelke, ki jih proizvajajo skupaj: jeklarina, jeklolivarna, valjarna, kovačnica, jeklovlek, industrijski noži, vzmetarna in pnevmatični stroji.

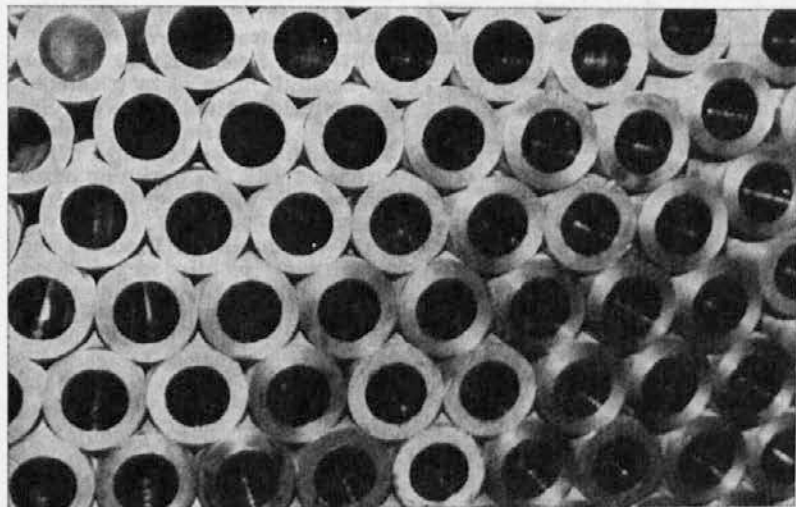
— Za druge tozde osnovnih dejavnosti bodo še veljali kupno prodajni odnosi, prihodek v tozdih spremljajočih in skupnih dejavnosti in delovne skupnosti pa v skladu z določili v samoupravnih sporazumih.

— Za investicijsko vzdrževanje je planiranih 135 milijonov din, za raziskave in razvoj pa bo šlo 0,7 % od planirane eksterne prodaje tozdov.

— Za izobraževanje je predvideno 4290 din na zaposlenega.

— Za reklamo bomo izdvojili 0,32 % sredstev od eksterne prodaje.

— Izdatki za prehrano za delavca na mesec smejo znašati največ 10 % poprečnega mesečnega čistega OD v preteklem letu.

Železna satovnica

KAZALCI REZULTATOV DELA ZA ŽELEZARNO RAVNE OD 1. 1. DO 30. 9. 1981

1	DOSEŽENO 1980 2	PLAN 1981 3	DOSEŽENO 4	4:2	4:3
CELOTNI PRIHODEK GLEDE NA POPREČNO PORABLJENA OBRATNA SREDSTVA V %	1,55	0,00	1,32	85,1	
CELOTNI PRIHODEK GLEDE NA PORABLJENA SREDSTVA V %	1,31	1,28	1,30	99,2	101,5
DOHODEK V PRIMERJAVI S PLANIRANIM DOHODKOM V %	0,96	0,00	1,12	116,6	
DOHODEK NA DELAVCA V DIN	263.828,00	303.363,00	358.917,00	136,0	118,2
DOHODEK V PRIMERJAVI S POPREČNO UPORABLJENIMI SREDSTVO V %	19,55	0,00	20,41	104,3	
IZLOČANJE IZ DOHODKA NA DELAVCA V DIN	44.648,00	51.830,00	73.009,00	163,5	140,8
ČISTI DOHODEK NA DELAVCA V DIN	180.655,00	197.439,00	235.164,00	130,1	119,1
OSEBNI DOHODEK V PRIMERJAVI S PLANIRANIM OSEBNIM DOHODKOM	93,97	0,00	102,72	109,3	
OSEBNI DOHODEK IN SREDSTVA ZA SKUPNO PORABO NA DELAVCA MESEČNO POPREČJE V DIN	15.979,00	18.393,00	19.515,00	122,1	106,1
ČISTI OSEBNI DOHODEK NA DELAVCA, MESEČNO POPREČJE V DIN	9.297,00	11.372,00	12.489,00	134,3	109,8
IZLOČANJE IZ OSEBNEGA DOHODKA NA DELAVCA, MESEČNO POPREČJE V DIN	4.075,00	4.088,00	4.445,00	109,0	108,7
AKUMULACIJA V PRIMERJAVI Z DOHODKOM V %	21,13	16,56	22,83	108,0	137,8
AKUMULACIJA V PRIMERJAVI S ČISTIM DOHODKOM V %	30,85	17,13	34,83	112,9	203,3
AKUMULACIJA Z AMORTIZACIJO V PRIMERJAVI S POPREČNO UPORAB. POSLOVNIMI SREDSTVI V %	6,96	0,00	7,60	109,1	
AKUMULACIJA V PRIMERJAVI S POPREČNO UPORABLJENIMI SREDSTVI V %	4,13	0,00	4,66	112,8	
POPREČNO UPORABLJENA POSLOVNA SREDSTVA NA DELAVCA V DIN	1.349.456,00	0,00	1.759.183,00	130,3	
POPREČNO ŠTEVILO DELAVCEV NA PODLAGI STANJA NA KONCU MESECA	5.115	5.443	5.322	104,0	97,7
IZGUBA NA DELAVCA V DIN					
ODPLAČILA ZA INVESTICIJSKE KREDITE V PRIMERJAVI S SREDSTVI ZA REPRODUKCIJO	29,37	0,00	25,58	87,00	

KAZALCI PO 140. ČLENU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU IN ODLOKA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA (UR. LIST SPRJ ŠT. 8/78)

Pomenki z izvozniki

V teh zaostrenih gospodarskih časih, ko si tudi v ravenski železarni nadvse prizadevamo, kje bi »iztrgali« kakšno pomembno in potrebno devizo, so še kako pomembna prizadevanja za čimvečjo produktivnost dela in izvoz. Kako pa smo pri tem uspešni, smo tokrat poskušali dobiti odgovor v nekaterih tozidih.

Z INDUSTRIJSKIMI NOŽI NAJVEČ DEVIZ

»V TOZD industrijski noži so se prizadevanja za čim večji in kvalitetni izvoz pričela šele potem, ko je vodstvo tozda pripravilo akcijski program za izboljšanje izvoza, in ko so ga sprejeli in potrdili samoupravni organi in družbenopolitične organizacije. Tako smo predvsem z boljšo organizacijo dela, z notranjimi rezervami, boljšimi medsebojnimi odnosi ter tehnološko in delovno disciplino kljub nekaterim težavam dosegli višjo produktivnost dela in večji izvoz. Da danes naš tozid kljub nekaterim notranjim težavam in problemom dosega tak izvoz, je nedvomno treba pohvaliti vodstvo tozda, predvsem pa

delavce, ki so kar čez noč postali bolj resni in zavzeti za delo,« je uvodoma dejal **Ivan Tratnik**, ravnalec industrijskih nožev.

Ceprav je danes TOZD industrijski noži ena tistih temeljnih organizacij v ravenski železarni, ki z izvozom zasluži največ potrebnih deviz, delavci s tem še niso zadovoljni.

»Kljub temu, da smo letos precej povečali izvoz, menimo, da bi lahko bil še mnogo večji, če bi znotraj temeljne organizacije odpravili nekatere pomanjkljivosti in težave. Še vedno nam ni uspelo odpraviti težav v oddelku krožnih žag. Morali bi »izpiliti« tudi organizacijo dela, predvsem pri notranjem premiku in dostavi materialov, tako da bodo naši stroji imeli stalno kaj delati. Treba se bo tudi dogovoriti s TOZD valjarna glede redne dobave materialov, čeprav se je sodelovanje z valjarji zadnje čase precej izboljšalo. Več posluha pa bo treba za nabavo še enega rezkalnega stroja KOLP, saj lahko sedanjí, ki obratuje noč in dan, obstane vsak trenutek. Mislim, da se premalo zavedamo posledic, do katerih bi prišlo, če bi ta stroj nena-

doma obstal,« je poudaril naš sogovornik.

Poleg nekaterih težav v neposredni proizvodnji imajo v tej temeljni organizaciji nemalo težav in problemov tudi zaradi bolniške.

»Mislim, da bi morali »namišljenim« bolnikom, teh imamo tudi v našem tozdu precej, prej ko slej pokazati, da s svojo odsotnostjo, ki je vedno bolj vprašljiva, škodujejo sebi, predvsem pa tozdu. Veste, v tem času, ko na vsakem koncu bijemo bitko za čimvečjo produktivnost dela in za čimvečji izvoz, nam je vsak delavec nadvse potreben. Tega, kot kaže, pa se nečjejo zavedati delavci, ki najčješte bolujejo. Če je delavec res bolan in če je potreben bolniške nege, naj jo dobi v polni meri. Ni pa prav, da jo dobijo delavci, ki se jim ne ljubi delati. Ker je takšno netovariško in nestabilizacijsko obnašanje v tem času nedopustno, bodo morale družbenopolitične organizacije in samoupravni organi o tem konkretnije spregovoriti in ukrepati,« je zaključil tov. Tratnik.

ŠE VEDNO RDEČA LUČ ZA PNEVMATIKO

»Da je tozid pnevmatični stroji sposoben izvažati kvalitetne pnevmatične stroje, je dokazal že pred leti, kot je največ izvažal prek za-

hodnonemške firme Flotman. Ceprav danes še sodelujemo s Flotmanom, je naš izvoz mnogo manjši, kot je bil še pred nekaj leti. S tem pa ni rečeno, da v pnevmatiki kljub mnogim težavam nismo sposobni izvažati mnogo več. Seveda bi prej morali posodobiti strojni park in se rešiti dolgoletne utesnjenosti in slabih pogojev dela. Svoje pa bi morale storiti tudi nekatere službe v TOZD komerciala in TOZD za razvoj proizvodnje in trga,« je razložil **Ivan Gostenčnik**, predsednik komisije za gospodarjenje v TOZD pnevmatični stroji.

»Torej menite, da so za manj uspešni izvoz vaših izdelkov krivi tudi drugi?«

»Za manj uspešni izvoz ne krivimo direktno drugih, vendar v našem tozdu že nekaj časa ugotavljamo in občutimo, da TOZD RPT ni naredil vsega na področju raziskave tržišča, vsaj, kar bi moral storiti za naš TOZD. Ker napotkov oz. smernic od tozda RPT ni, smo več ali manj prepušeni sami sebi, predvsem pa lastni iznajdljivosti, saj menimo, da so še možnosti za večji izvoz.

Tudi nekatere službe v komercialu niso postorile vsega, kar bi sicer morale, predvsem na področju prodaje na tuja tržišča in pri nabavi nekaterih materialov, ki jih vgrajujemo v pnevmatične stroje za domači trg. Kakorkoli

že, v tem času z izvozom na tuja tržišča nismo zadovoljni, saj vemo, da bi lahko z odpravo naštetih težav izvažali mnogo več.

S podobnimi težavami se srečujemo tudi pri proizvodnji pnevmatičnih strojev za domači — jugoslovanski trg. Predvsem imamo težave, ker naša temeljna organizacija za uvoz votlosvedrnega jekla (za proizvodnjo vrtnalnih-rudarskih svedrov) nima lastnih deviz. Vendar ni tako. Delavci v pnevmatiki dobro vemo, da z izvozom na tuja in domača tržišča zaslužimo tudi nekaj deviz, ki jih ne potrošimo sami. Resda v tem času ne pokrivamo s pnevmatičnimi stroji v celoti jugoslovanskega tržišča. Prav zato smo tudi hoteli priti do novih, sodobnejših proizvodnih hal, kjer bi lahko proizvedli dovolj kvalitetnih pnevmatičnih strojev, saj vemo, da se pnevmatični stroji danes uvažajo za drage devize, je pripomnil tov. Gostenčnik.

Tudi v TOZD pnevmatični stroji, kjer se še vedno dela, kot se je delalo pred nekaj desetletji in kjer za posodobitev dela ni bilo nikoli dovolj denarja, imajo težave tudi zaradi nerazumevanja v železarni.

»Čeprav naša temeljna organizacija z dobavo pnevmatičnih strojev (domačim proizvajalcem reprodukcijskega materiala) rešuje oz. pomaga nekaterim tozdom

ravske železarni, gledanja na pnevmatiko še vedno niso taka, kot naj bi bila in kot si zaslužimo. Nerazumljivo je, da v železarni ne dobimo ulitkov za novi osvojeni vrtnalni stroj VK 24, saj naj bi te ulitke dobili šele ob obratovanju nove mini livarne. V pnevmatiki se upravičeno vprašujemo, kaj bi bilo z nami, če ne bi z združenimi sredstvi gradili nove livarne. Verjetno bi morali ulitke proizvajati v sedanji livarni s sedanjimi kapacitetami,« je povedal naš sogovornik.

Nedvomno je res, kar je dejal tudi Ivan Gostenčnik, da so zaostreni gospodarski-stabilizacijski ukrepi, še najbolj prizadeli TOZD pnevmatični stroji, predvsem zato, ker ni v zadostni meri izvozno usmerjen. Da bodo vsaj v prihodnjem letu lažje »zadihali«, že sedaj iščejo možnosti za izvoz, predvsem na azijsko in južnoameriško področje, kjer so že prisotni jugoslovanski gradbinci. Čeprav imajo v pnevmatiki težave pri začetku gradnje nove hale, upajo, da bo prej ko slej zagorela zelena luč tudi za ravske proizvajalce pnevmatičnih strojev. Ne glede na to, da nove »tovarne« še nekaj časa ne bo, bodo že v prihodnjem letu pričeli posodabljanje strojni park. V ta namen so že pred časom naročili 14 novih sodobnejših strojev.

F. Rotar

Zakaj podrte ograje, vino in kartanje

Vse opisano se je zgodilo letos. Dnevi so izmišljeni, imen ni, drugo je resnično.

Torek

Ob 1.40 so me klicali k težki progi v valjarno, kjer vinjeni pulstist ni hotel zapustiti delovnega mesta. Priznal je, da je vinjen, odklonil pa je alkotest. Naposled je odšel domov.

Sreda

18.10 — napad na dežurnega. Posredovala je varnostna služba in UJV.

22.00 — v jeklarni vinjen delavec. Opravljen je bil alkotest. Delavec je odšel domov.

22.45 — v stari hali je na klopi ob stroju ležal vinjen delavec. Ugotovil sem, da je s popoldanske izmene. Skušal sem ga spraviti domov. Med razgovorom se je vame zagnal J. J. Kričal je, kaj iščem tam, zgrabil za železno palico in napadel. Posredovala je UJV. J. J. je odšel iz tovarne ob 23.30, speči s popoldanske ob 2.00.

Petek

18.00 — več delavcev s popoldanske je zapustilo tovarno prek ograje pri garažah prometa.

Sreda

Ob enih ponoči je v čistilnici spal delavec. Peč je mirovala. Po krajšem prepričevanju je šel delat. Kasneje, pri drugem obhodu, ga ni bilo več najti.

Ponedeljek

21.00. Večja skupina je hotela domov, češ da se na solidarnostni dan dela sedem ur. Razložil sem, da ne sedem, amak polnih osem ur. Nekateri so se odstranili, drugi so šli prek ograje, dve mladi tovarišici sta trdovratno vztrajali pred vratarnico vse do 22. ure.

Sreda

Delavci v popoldanski izmeni (razen v valjarni in topilnici) so igrali karte po malici tja do 21.00.

Delovodje v popoldanski izmeni niso vedeli, kje vse so njihovi delavci in kaj delajo. Delavci v izpostavljenih obratih (dežurni v remontni delavnici) so se zaklepali, potem po navadi igrali karte in pijančevali. Podobno se dogaja večkrat.

Četrtek

13.20. Pri glavnem vhodu se je nabrala večja skupina delavcev, ki so hoteli zapustiti tovarno. Nekateri so grozili vratarjem, drugi so za vratarnico odstranili pokončni del ograje in odhajali. V glavnem so bili iz tozda SGV, jeklovleka, jeklolarne — o čemer sem obvestil delovodje.

Sobota

Na poziv varnostne službe sem ugotovil, da so ob 12.35 zapustili delo delavci v jeklolarni, oddelku v livarni. Delavci so nato odšli skozi ograjo za modelno mizarino. Pri tem so poškodovali ograjo na dveh krajih.

Poko

Ob 14.00 je odšlo pri spodnjem vratarju okoli 50 delavcev, pri vratarju OTK — nobeden, pač pa so delavci zapuščali tovarno že od 12. ure naprej.

Čemu to nizanje povzetkov iz poročil dežurnih tovarne? Da bi bila sodba ostrejša in v stilu: glejte, kaj si privoščijo nekateri, drugi pa potijo krvavi pot še v nadurah? Nič takega, kajti problema discipline se ne da odpraviti z žugajočim prstom. Mnogo širši in globlji je. Zapis torej ni nastal iz moralizatorskih nagibov, pač pa zato, ker tema odpira številna vprašanja, in če zapis vzbudi vsaj nekaj pomisli, je dobro. Zgoraj nanizani primeri se niso znašli pred disciplinsko komisijo (ta še zmeraj kaznuje bolj zamude, plave in predčasno zapuščanje del. mesta). Ali ne delamo s tem krivice kaznovanim (ta izraz morda komu ne bo všeč), pravilniku pa jemljemo težo in pomen?

In naprej: kdo bo prijavil može, ki kvartajo in se kdaj nalivajo zraven, da ših kar prehitro mine? Res, kdo? Tisti, ki so mu že zagrozili, da mu »poravnajo zobe« in še kaj, če to stori? Oni, ki sicer ne pije in ne karta, a je sam zagrešil kaj drugega in si s tem zamašil usta za vse večne čase?

Če delavci odhajajo predčasno, ali ne pomeni to tudi, da jih mojster ni znal ustrezno zaposliti? Ta isti mojster, ki naj bi mu dopolnjeni sistem delitve OD zvišal plačo?

Lepa beseda ne najde poti. rada se odbije čudno trdo in izzveni v robotost: »pisarniški pa smejo, ti hudiči, ki nič ne delajo, samo špancirajo in se nacejajo s kavo.« Koliko takih izjav, kako nesprejemljivo velika razdalja. Tukaj je morda srž problema, namreč slepa mržnja in globoko prepričanje nekaterih delavcev, da lahko delajo, kar hočejo, torej igrajo karte, pijejo ali preprosto lenuharijo, če jim je tako prav, ker bodo svoje delo tako ali tako opravili. Nihče ga ne bo namesto njih. Zdi se, da teh stvari ne premakne no-

bena dovolilnica, nobeno opozorilo, kajti grenkobe, občutka krivice in nezaupljivosti ni mogoče odpraviti z nobenim birokratskim ukrepom.

Koliko razburjanja ob dnevih, ko nadrejeni delijo procent za osebni prispevek! Popolne pravičnosti ni mogoče pričakovati, a vendar boli, če dobi sodelavec, ki je delal manj ali slabše od drugega, višji procent. Boli še naslednje dni, in potem morda vsak mesec na novo. V človeku pa raste srd, da bi kdaj koga z veseljem na gobec ali pa bi kar kaj polomil. Krivic je mnogo vrst. V enem samem delovnem dnevu je nešteto možnosti zanje. Če ni obvladanosti in premoščenosti, si delajo poti vsepovsod.

Vendar kljub podrtem ograjam, praznim steklenicam po garderobah, ravkastim besedam, zamudam in pobegom dosežemo plane, zaključujemo pozitivne bilance. To dokazuje, da v resnici delamo dobro in trdo. In ni nobenega dvoma, da se bo velika večina trudila tudi v prihodnje. Toda poskusimo kdaj seči k človeku s toplo besedo, ne s papirjem, ne s frazami, ne z grožnjo. Morda pa prihodnjik ne bo več polomil ograje. Morda bo začutil do stroja kaj takega kot kmet do zemlje.

Z. Strgar

Alkoholizem

Slaba je hiša, v kateri se uspeh zaliva s kozarcem in žalost odganja s steklenico.

Bolgarski narodni rek

Nekateri pijejo na veselje, drugi zaradi žalosti, a nekateri od jutra.

»Literaturna gazeta«

Nekateri toliko pijejo na zdravje drugih, da na koncu svoje izgube.

»Nepszabadsag«

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto VIII

Ravne na Koroškem, 27. novembra 1981

Št. 11

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Silvo Jaš, Peter Metulj, Irma Fajmut, Barbara Sušnik in Marjana Kjørpenčev, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«.

„MLADOST V PESMI, BESEDI IN SPRETNOSTI“

V preteklem mesecu je predsedstvo OK ZSMS Ravne na Koroškem na svoji redni seji spregovorilo o razpisu tekmovanja »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« in hkrati imenovalo koordinacijski odbor za izvedbo občinskega kviza, ki pa ima tudi nalogo usmerjanja in vzpodbujanja mladinskih organizacij, da se bodo množično vključile v tovrstno tekmovanje, ki poleg teoretičnega preverjanja vsebuje tudi elemente preverjanja spretnosti znanja s področja ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Na svoji prvi seji je koordinacijski odbor za izvedbo kviza sprejel akcijski program celotnih priprav za izvedbo predvsem občinskega tekmovanja, ter določil roke, do kdaj morajo biti zaključena šolska tekmovanja, tekmovanja v večjih delovnih organizacijah in krajevna tekmovanja. Za šolska tekmovanja, tekmovanja v večjih organizacijah združenega dela, krajevna in občinska tekmovanja tekmovalci zaradi kratkega roka obdelajo gra-

divo, zajeto v brošuri, ki je ponatis knjige z naslovom »Izreden pomen Titovega vojaškega dela«, ki jo je napisal armadni general Nikola Ljubičić.

Prvouvrščena ekipa z občinskega tekmovanja obdelala še dodatno gradivo s področja ljudskega odpora in družbene samozaščite, ki je zajeto v resoluciji 9. kongresa ZKS in 10. kongresa ZSMS.

Šolska tekmovanja in tekmovanja v večjih delovnih organizacijah (ŽR in RM) se bodo izvedla najkasneje do 20. novembra 1981. Tekmovali bodo posamezno ali ekipno, najboljši trije posamezniki ali ekipa se udeležijo krajevnega tekmovanja, ki bo organizirano do 27. novembra 1981.

Občinsko tekmovanje bomo izvedli najkasneje do 4. decembra 1981 v kulturnem domu v Črni na Koroškem. Na tem tekmovanju bodo sodelovale šestčlanske ekipe (3 vojaki + 3 mladinci) iz krajevnih konferenc Ravne, Prevalje, Mežica in Črna. Najboljša ekipa pa bo zastopala OK ZSMS Ravne na Koroškem na regijskem

tekmovanju, ki bo v občini Dravograd do 18. decembra 1981.

V vse organizirane oblike tekmovanja se bodo vključili tudi pripadniki JLA, predvsem vojaki z naših karav.

Izkoristili bomo to priliko in s to kratko informacijo pozvali delovne ljudi in občane, da se množično udeležijo krajevnih tekmovanj, ki bodo organizirana v vseh večjih krajevnih skupnostih (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne) ter občinskega tekmovanja.

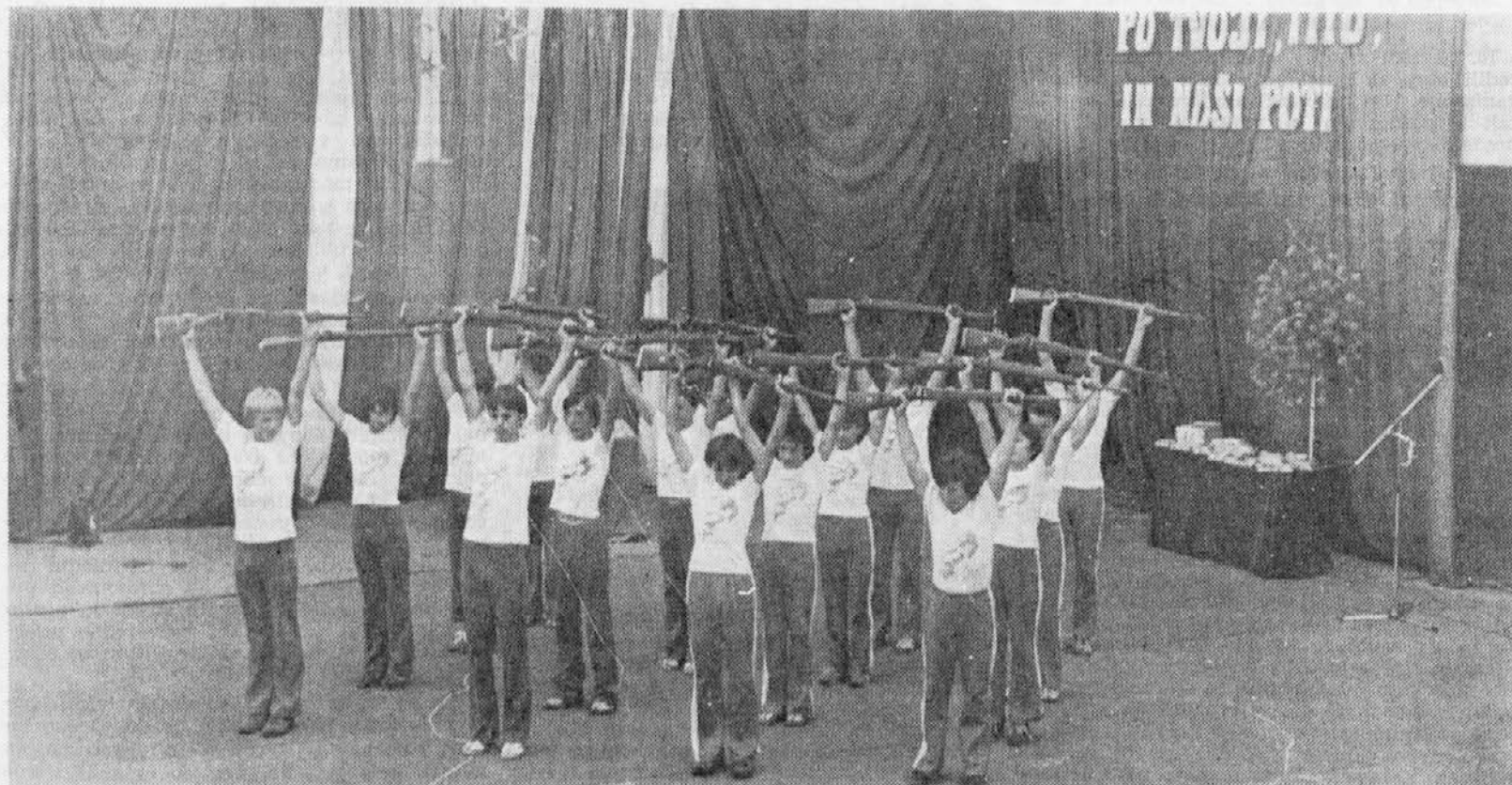
OBČINSKO TEKMOVANJE POD NAZIVOM »MLADOST V PESMI, BESEDI IN SPRETNOSTI« BO V PETEK, 4. DECEMBRA 1981, OB 16. URI V KULTURNEM DOMU V ČRNI NA KOROŠKEM!

VABLJENI!

Miroslav Garb

OB PRAZNIKU REPUBLIKE
VSEM SODELAVKAM
IN SODELAVCEM
ISKRENO ČESTITAMO!

MLADI ŽELEZARJI

Naši in Titovi

PREDSTAVLJAMO VAM

NA OBISKU PRI MLADIH V JEKLOVLEKU

Tudi tozid jeklovlek je eden izmed tistih tozdov, kjer delo ni lahko. Tu pridelujejo brušeno, vlečeno in luščeno jeklo ter žico.

Nekaj prek 100 delavcev združuje delo in sredstva, od teh je približno 30 mladih, vključenih pa jih je 23 mladih. Član zveze komunistov je le en mladinec.

Mladi opravljajo zvečine težka fizična dela. Prizadevajo si (vsi zaposleni), da bi bili bolje nagajeni.

Svoje predstavnike imajo v vseh družbenopolitičnih organizacijah. Svojo bazo zadovoljivo zastopajo. Predsednik tov. Andrej SUMAH, s katerim sem se pogovarjala o delu in življenju mladih v tej TOZD osnovne dejavnosti, pa si želi, da bi ti delegati dajali tudi povratne informacije. S tem bi mladi lahko bolje in uspešneje delovali. Zastopani so tudi v samoupravnih organih — kjer pa se srečujejo s podobnimi problemi.

Povezovanje z drugimi DPO je dokaj v redu. Pogovarjajo se za skupne akcije, obravnavajo samoupravne sporazume, družbene dogovore, razpravljajo o periodičnih in zaključnih računih ter obravnavajo kadrovske problematiko ter vse druge probleme, ki jih tajejo.

Na Ivarčkem jezeru so delali kar dvakrat. S tem so dali možnost vsem zaposlenim, da so sodelovali na tej akciji in prispevali svoj delež pri izgradnji športno-rekreacijskega centra. Med sabo pa so se pomerili v malem nogometu.

Vse akcije v TOZD je težko uskladiti. Delavci delajo na tri izmene, precej pa je tudi vozačev. Predsednik je poudaril, da to ni edina in največja težava. Mladi so za delo v mladinski organizaciji pač nezainteresirani. Svoje pa pridajo še napol proletarci in napol kmetje. Mladi se zelo slabo vključujejo v razprave na zborih delovnih ljudi. Andrej pa si želi, da bi se mladi čim bolj in tudi uspešno vključili v samoupravno življenje TOZD.

Prav tako je prepričan, da bodo na problemski konferenci — ki bo predvidoma v januarju — rešili marsikateri problem in da bo delo zaživel.

MLADI VALJARJI

18. 10. 1981 smo se mladi zbrali, da bi naredili obračun enoletnega dela osnovne organizacije. Kot pri vsaki konferenci smo pričeli s pozdravom in volitvami v delovno predsedstvo, nadaljevali pa s poročili.

In kaj smo naredili v preteklem obdobju?

Sodelovali smo na mladinskih delovnih akcijah, organizirali čiščenje okolice, urejali spomenik na Rimskem vrelcu in opravili še nekaj drugih manjših akcij. Ali je to dovolj? Na konferenci smo kritično ocenili naše delo in nedelo. Ocenili smo, da je glavni vzrok našega slabega delovanja 4-izmensko delo ter nezainteresiranost posameznih mladih v naši osnovni organizaciji.

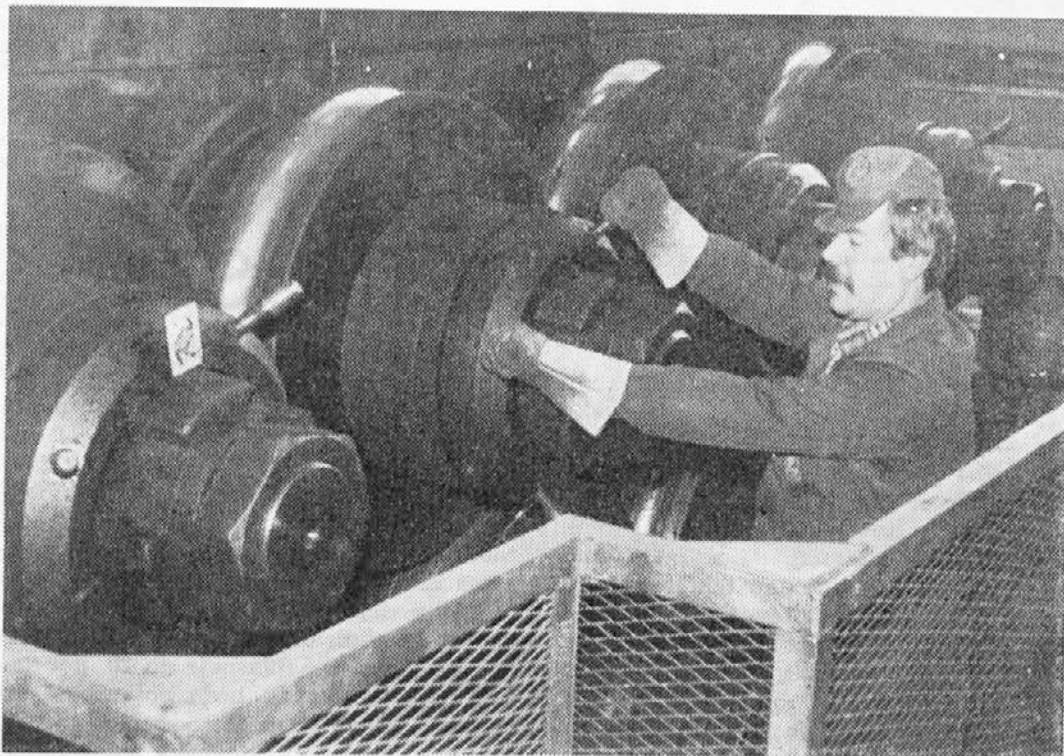
Kako pa naj bo v bodoče?

Mladi se moramo zavedati, da je delo v osnovni organizaciji ZSM dolžnost in pravica vsakega posameznika. Le tako bomo postali v svojih hotenjih in gledanjih močni in bomo potem lažje zastopali svoje interese ter stališča celotne osnovne organizacije — s tem pa lažje reševali svoje probleme, ki pa jih verjetno ni malo. Zavedati se moramo, da so mladi komunisti prvi dolžni aktivno delati v svoji sredini in tako dati zgled drugim, da pa do sedaj to ni bilo preveč prisotno. Premalo poudarka dajemo idejnopolitičnemu izobraževanju mladih. Bolj se moramo vključevati v delovanje družbenopolitičnih organizacij, v produktivnost, stabilizacijski načrt, gospodarsko gibanje v TOZD in občini, pri volitvah v samoupravne organe, na splošno v vse, kar se tiče naše samoupravne skupnosti.

Tako smo ocenjevali naše dosedanje delo ter dajali idejne smernice za delo v bodoče ter si zadali prvo nalogo: pridobiti in aktivirati čimveč mladih za delo v osnovni organizaciji ZSM.

Na koncu smo izvolili novo predsedstvo, ki šteje 13 članov. Novo izvoljeni predsednik tov. Prošt se je zahvalil za zaupanje in deljal, da se zaveda odgovornosti, ki jo je prevzel in da se čuti dolžnega še z večjo vne-
mo delati v organizaciji in izvrševati naloge, ki mu jih nalaga statut. Dejal je, da pričakuje popolno aktivnost članstva, kajti le tako bomo lahko v bodoče aktivno delali.

Danijel Kret

V valjarni

Najboljši mladi delavci samoupravljalci

MIROSLAV GARB, TOZD stroji in deli (sedaj sekretar OK ZSMS Ravne):

»Prijetno presenečen sem bil spomladi, ko sem izvedel, da me je 'moja' OO ZSMS TOZD stroji in deli predlagala za najboljšega mladega delavca samoupravljalca. Menim, da je v tej sredini še več aktivnih in prizadevnih mladih delavcev, ki vsaj toliko ali pa še več prispevajo h krepitvi in razvoju našega samoupravnega socialističnega sistema.

Miroslav Garb

V svojem vsakdanjem življenju se srečujem z najrazličnejšo problematiko in težavami, ki pa mi jih uspeva v sodelovanju z drugimi sproti razreševati in odpravljati. Ravno s tega vidika mi to priznanje pomeni vzpodbudo, da se še bolj aktivno in plodno vključujem v proces našega družbenega življenja, kakor mi to pač dopušča moja družbenopolitična razgledanost in usposobljenost. Smatram, da priznanja v tej obliki sicer so

potrebna, več pozornosti pa moramo v bodoče nameniti temu, da le-teh ne bi podeljevali mladincem, ki si tega v celoti ne zaslužijo. Bolj kot danes bomo morali uveljaviti kriterije oziroma upoštevati mladinecove prispevek pri povečanju produktivnosti dela, izboljšanju kvalitete opravljenega dela, zmanjšanju materialnih stroškov, bolniških izostankov, izboljšanju delovne discipline, vključevanju v samoupravne organe... V akcijo 'izbiramo najboljšega mladince-samoupravljalca' moramo v bodoče vključiti vodstva delovnih sredin, samoupravne organe in DPO, kajti le tako lahko računamo, da bomo dileme in probleme, ki ob akciji nastajajo, sproti reševali v obojestransko korist.

Priznanje, ki sem ga prejel, mi pomeni veliko vzpodbudo, hkrati pa obveznost, da bom svoje dolžnosti, ki jih imam kot član ZSM in občan, častno in odgovorno izvrševal.

Pred mlade delavce se danes — bolj kot doslej — postavlja odgovorna in zahtevna naloga, katero bomo le dobro organizirani in idejno usposobljeni izvršili. Znotraj svojih delovnih sredin pa moramo doseči, da se bo čim širši krog mladih delavcev aktivno vključeval v celoten proces dela na vseh področjih. Opažamo problem neaktivnosti, nezainteresiranosti prevelikega števila mladih delavcev, ki premnogokrat ob obravnavah pomembnih vprašanj stoje ob strani in nastopijo le takrat, ko jih kaj neposredno prizadene in takrat, ko žele zadovoljiti svoje osebne interese.

Kje so vzroki za neaktivnost in takšne pojave in kako jih odpraviti, je danes eno izmed pomembnih vprašanj in hkrati naloga mladih delavcev, da ocenimo in analiziramo svoj položaj, ocenimo svoje delo in sprejmemo ukrepe za razreševanje.

Mladi delavci danes želimo in moramo prispevati svoj del pri odpravljanju nesamoupravnega obnašanja posameznikov, moramo stopiti na prste vsem tistim, ki kvarijo ugled naše organizacije in družbe, tistim, ki lenarijo na račun pridnih in vsem tistim, ki niso pripravljeni sprejemati nalog in dolžnosti, ki jih imajo kot člani naše družbe. Mladi delavci moramo strniti svoje vrste in se boriti za doseganje čim boljših delovnih rezultatov, ob tem pa ne smemo zanemariti političnega delovanja. Onemogočiti moramo vse tiste, ki širijo delovno nedisciplino, slabo ravnanje z družbenimi sredstvi, nočejo dosegati produktivnosti in kvalitete, čeprav bi to lahko. Motijo me pojavi, da je vodstvenim delavcem in nekaterim političnim funkcionarjem znotraj delovnih sredin kaj malo mar, kako jim dela mladinska organizacija — kljub temu, da jim je to ena izmed nalog, da bdijo nad delom in delovanjem DPO, med njimi tudi ZSM.

Ena izmed mojih želja je tudi ta, da bi se vsi mladi delavci svojih dolžnosti in vloge, ki jo imamo v našem sistemu, zavedali, saj nam ne sme — in ne more — biti vseeno, kako samoupravljamo, zavedati se moramo tudi tega, da ni nekoga tretjega, ki bo enakopravno in odgovorno, skupno z drugimi, krepil in razvijal naš samoupravni socialistični sistem.

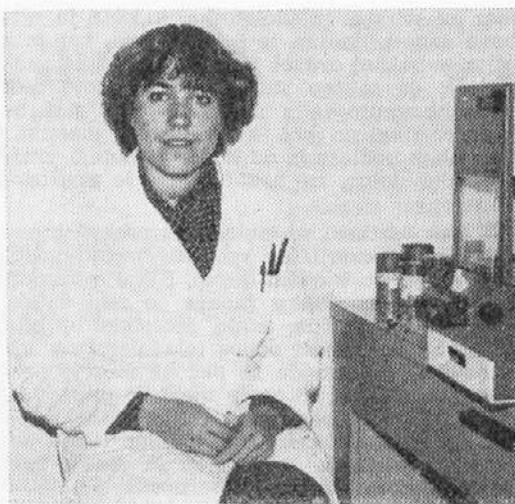
IRMA FAJMUT, DS KSZ. Kdor se je kdaj srečal z Irmo, ta bo vedel povedati marsikaj o tej mladinki, in to predvsem stvari, ki resnično odlikujejo ter krasijo lik pravega mladince. Tudi Irma je bila med najboljšimi delavci samoupravljalci, in to upravičeno, kajti takšno priznanje si je s svojim delom

Irma Fajmut

nedvomno tudi zaslužila. Kot je sama dejala, ji priznanje pomeni veliko, saj ji bo hkrati vzpodbuda za njeno nadaljnje delo ne samo za mladinsko, temveč tudi na drugih področjih. Hkrati pa je to tudi takšna skromna oddolžitev za vse tisto, kar je s trdim delom ter veliko mero samoodrekanja Irma prispevala k rasti in ugledu OO ZSM KSZ. Lahko bi dejali, da to priznanje ni samo njeno, temveč tudi od OO ZSM, kajti s svojim dolgoletnim delom je prišla do določenih izkušenj, ki so jo po svoje obogatile. Sicer pa je nasploh z delom mladine v svoji OO zadovoljna, kajti ima občutek, da je k vsemu temu dala svoj delež tudi sama. Glede samoupravljanja in odnosov, ki vladajo v nekaterih delovnih sredinah, pa meni, da bo potrebno še marsikaj narediti na tem področju, da bi se mladi v še večji meri vključevali tudi v ostale DPO. Skratka, potrebno bo še veliko premikov, zlasti pa bi se moralo reševati tudi probleme posameznikov v določenih OO ZSM, kar je bilo do sedaj nekako odmaknjeno. Tudi v prihodnje bo potrebno pritegniti kar največ mladih v aktivno delovanje na vseh področjih njihovega dela in življenja, zlasti pa še na področju mladinskega prostovoljnega dela.

S. J.

Zinka Hartman

ZINKA HARTMAN, TOZD kontrola kakovosti: »Priznanja najboljši mladi delavec samoupravljalet v tozdu sem vsekakor zelo vesela, saj mi pomeni zahvalo za ves vložen trud in prosti čas, ki sem ga porabila za to,

ter spodbudo za nadaljnje delo. Za to priznanje so me predlagali mladi iz TOZD kontrola kakovosti.

In kaj storiti, da bi mladi še bolje delali? Mlade, ki se na novo zaposlijo v TOZD, je potrebno takoj aktivno vključiti v delo v OO ZSMS. Takšnemu mlademu delavcu-mladincu je potrebno pokazati pravo pot v delavsko samoupravljanje. OO ZSMS mu mora biti mentor pri vključevanju v samoupravljanje. Moje mnenje je, da lahko le na ta način pričakujemo potem tudi dobre rezultate, to je dobrega samoupravljalca. Da se bi mladi lažje vključevali v delo OO ZSMS in v njej tudi bolje delovali, mislim, da bi morali spremeniti programe dela OO ZSMS in preiti iz togo začrtanih programov, ki so dostopni samo peščici mladih, na bolj elastične programe, ki bi bili dostopni širšemu krogu mladih. Mislim, da bi veliko več morali narediti na področju družabnega življenja mladih, saj danes lahko ugotavljamo, da se v nekaterih OO ZSMS mladi med seboj niti ne poznajo in da tudi tu lahko iščemo nekaj vzrokov za precej neaktivno delo mladih. Mladi moramo prestopiti iz okvirov anonimnosti in preiti na bolj aktivno delo, da se bomo lahko enačili z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

M. K.

XI. SREČANJE MLADINE IN PIONIRJEV JUGOSLAVIJE

XI. srečanje mladine in pionirjev Jugoslavije od 25. do 27. 10. 1981 v Suvi Reki se je udeležila tudi mladinska delegacija občine, v kateri so bili Miroslav Garb, Miran Franc in Rajko Juvan.

V Suvo Reko smo prispeli v nedeljo zjutraj, popoldne smo se srečali s predstavniki osnovnih in drugih šol, kasneje pa še s člani predsedstva OK ZSM Suva Reka, s katerimi smo izmenjali nekaj besed.

Naslednji dan se je dopoldne pričel pismeni nagradni natečaj na temo »40. obletnica vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije«, v katerem je naša mladinka, učenka 8. razreda OŠ Franca Pasterka-Lenarta iz Mežice osvojila 2. mesto. Učenci osnovne šole Koroški jeklarji Ravne na Koroškem pa so s svojo likovno stvaritvijo osvojili prvo mesto. Nekaj čez 10. uro istega dne smo se s avtobusi odpeljali v Crnoljevo, kjer smo položili venec na grob padlega Avdula Šabana, borca odreda Zenel Hajdini. Ob tej priliki so nam mladinci in pionirji iz Suve Reke pripravili krajši kulturni program.

Nekaj besed iz časov NOB nam je spregovoril preživeli borec navedenega partizanskega odreda.

Popoldne smo se udeležili otvoritve razstave na temo 40. obletnica vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije v srednji šoli »Jeta Ere« v Suvi Reki. V programu »S pesmijo in igro skozi Jugoslavijo«, je sodelovalo 9 naših pionirjev in ena mladinka iz vseh osnovnih šol naše občine. V večernih urah so gostitelji organizirali za mladince iz vseh republik družabni večer.

Tretji dan srečanja smo se s avtobusi odpeljali v Prizren, kjer smo si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti.

Celoten program XI. srečanja mladine in pionirjev Jugoslavije je bil zelo bogat in pester. Posamezne naloge iz programa pa žal niso bile izvršene. Del časa smo izkoristili neorganizirano (čakali na avtobus itd.).

XI. srečanja mladine in pionirjev Jugoslavije se je udeležila 15-članska delegacija iz naše občine, katera je zastopala našo SRS. V njeni sestavi so bili: 2 pedagoga, 10 osnovnošolcev (9 pionirjev in 1 mladinka) in trije mladinci (sekretar OK ZSMS in dva mladince, delavca iz Železarne Ravne).

Miroslav Garb

RAZMIŠLJANJE OB ROBU:

JE DISCO KLUB RES ZA VSAKEGA?

Mladi uporabljamo danes najrazličnejše oblike in metode zabav od obiskovanja kino predstav, pa raznih »veselic odprtega tipa«, do gostinskih lokalov, privatnih zabav do najrazličnejših discov. Seveda bi lahko še in še naštevali, a zadovoljimo se le s tistimi najpogostejšimi. O eni takšnih oblik, ki pa je hkrati tudi zelo množična, saj zajema mlade vseh starosti, bo tokrat tekla beseda, vendar žal nekoliko drugače, kot smo vajeni. Tako malo ali pa skoraj nič je bilo povedanega o našem discu v kavarni na Ravnah. V letih njegovega delovanja se je razširil glas prav v sleherni vas, zaselek v koroški krajini in mladi so vanj drveli in še prihajajo z vseh strani. Je pač nekaj edinstvenega daleč naokoli, kakšna druga oblika zabave na Koroškem pa tudi ni najbolj razvita. Ne bi se spuščal v tiste detajle, kdo je krivec, da je stanje takšno, da je razvita samo tovrstna oblika zabave in shajanja mladih. Sicer pa je obstoječa situacija jasen dokaz, kako malo mar je širši družbeni skupnosti, kam zahajajo mladi in kako se zabavajo. Da smo odkriti in mimo realnega dejstva ne more-

mo; ZSM v najrazličnejših okoljih, kjer mladi živijo in delajo, se po svojih najboljših močeh trudi spremeniti obstoječe stanje, narediti določene premike, vendar naleti pri svojih prizadevanjih pogosto na gluha ušesa ter priprta vrata. In to prav tam ter pri tistih dejavnikih, ki so skupaj z ZSM soodgovorni za mladega človeka.

Vendar se raje vrnimo na prvotno pisanje. Omenili smo ravenki disco, lahko bi tudi dravograjskega (več jih žal pri nas ni) in povsod bi lahko rekli isto ter videli podobno sliko. Nekako neprijetno nam je, najraje bi zatisnili oči ob prizorih, ki včasih mejijo že na tragičnost. In vendar je realnost pač takšna. Vsakodnevno se namreč dogajajo takšne in podobne stvari in mi pred njimi vneto zatiskamo ušesa, kot da se nas ne tičejo, neke v notranjosti pa nas pečejo. Lahko bi jih vendarle spremenili na bolje, toda raje še počakajmo. Velikokrat smo se pogovarjali in to je bilo na tapeti tudi na številnih sestankih, da bi mladim, ki še niso dopolnili 18 let, ne točili alkoholnih pijač, jim ne dovoljevali vstopa v nočne lokale (med

njimi so tudi disci), kjer se potem zabavajo do ranih jutranjih ur in bili bi veseli, če bi počenjali samo to. Tako pa so potem tu še tiste veliko temnejše plati. Bodimo realni, odkriti, kajti so stvari, ki zadevajo tudi starše teh »mladoletnih otrok« in če bi oni imeli vpliv na vse to, se najbrž veliko takšnih stvari ne bi dogajalo. Jasen je dokaz; oče, mama delata in garata v železarni, njun sin ali hči pa se pojavi zvečer v disco v hlačah ali pa v komplet toaleti, ki presega stotisočake, pa še v Avstriji ali kje drugje je bila kupljena. Potem pa se ta njuna hči (sin), ki sta »polnoletna«, da jih lahko spustijo v disco, v resnici jih pa štejeta dvanajst, trinajst, petnajst let ob dobri glasbi tudi do dobra nacejata, da na takšen način pokažeta svojo zrelost. In to traja včasih tudi do onemoglosti, kajti tudi takšni primeri niso redki. Tako se ti prizori ponavljajo iz dneva v dan ter tako kažejo klavirno podobo stanja, kakršno je. Ob tem se postavlja še eno vprašanje, kje so spet starši, jim je tako malo

mar za svojega mladoletnika, kakšna je njihova zavest, da jim je tako vseeno, kaj je z njim, v kakšni družbi je. Se morda sploh ne vedo, da takšno stanje vodi pogosto tudi v narkomanijo in z njo v še bolj zaskrbujočo, tragično pot, kateri lahko marsikateri mladi podleže in od koder je potem vrnitev tako dolga, za nekatere pa je enostavno ni.

V tem kratkem sestavku smo poskušali samo bežno opozoriti na vse tiste negativnosti, ki se dogajajo v naših discih. Nikar razumeti napak; takšna oblika zabave je zelo dobra, včasih celo odlična, samo potrebno bi bilo vendarle spremeniti odnos mladoletnikov ter njihovo miselnost, da se pač ne morejo primerjati s tistimi, ki so to mejo že prestopili. Kajti potem bi bilo zares veliko manj takšnih ali podobnih prizorov, kakršne lahko vidimo, ki pa so še kako jasen in včasih tudi tragičen odraz dejanske stvarnosti.

Silvo Jaš

čevati tudi z elektriko, vodo, naftnimi derivati, kurjavo in tudi s časom, saj se nam vedno bolj muči.

Tudi mi otroci moramo varčevati. Zbiramo odpadni papir, steklo in tekstil.

Pregovor pa pravi:

Star papir,
železo, jeklo,
za nov papir,
za šipe, jeklo.

Domen Fras, 4. c razred
OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

PRIPRAVLJAMO – ORGANIZIRAMO

V novi rubriki s tem naslovom vam bomo predstavili, kaj pripravljamo mladi v posameznih sredinah:

To pot smo se člani »uredniškega odbora« potrudili ter sami poklicali predsednike in sekretarja osnovnih organizacij ZSM v železarni. Upamo — in želimo — da bi se za naslednjo številko oglašili mladinci sami — nam bodo olajšali delo in prihranili čas.

TOZD »SGV«: obiskali in uredili so spominsko obeležje ob dnevu mrtvih, pripravljajo pa izlet v Novo mesto.

TOZD »kalilnica«: za vse zaposlene bodo organizirali prvenstvo v kegljanju.

TOZD »kovačnica«: skupno z IO OO ZSS bodo organizirali svojo problemsko konferenco.

TOZD »stroji in deli«: obiskali so spominsko obeležje. Pripravljajo tudi srečanje z mladimi iz »Kovinarstva« Ljubno.

TOZD »industrijski noži«: skupno s sindikatом so delali na Ivarčkem jezeru, počistili pa so tudi halo. Vključili se bodo v akcijo koordinacijskega sveta.

TOZD »valjarna«: ogledali si bodo Ormož, obiskali pa so tudi spominsko obeležje. Srečali so se z mladimi knapi.

TOZD »komerciala«: obiskali so spominsko obeležje (skupno z jeklarji). Za vse zaposlene bodo organizirali prvenstvo v namiznem tenisu, za vse mladince pa pogovor o nalogah in pomenu mladinske organizacije v našem sistemu. Poskušali pa se bodo tudi vključevati v program koordinacijskega sveta, krajevne konference in občinske konference ZSM.

TOZD »pnevmatični stroji«: ob dnevu JLA bodo obiskali graničarje na karavli Sonjak ter se vključili v program koordinacijskega sveta.

TOZD »ETS«: skupno s sindikatом pripravljajo rekreacijski večer. Pomerili se bodo v plavanju, namiznem tenisu, streljanju in košarki. Obiskali pa bodo tudi spominsko obeležje.

TOZD »kontrola kakovosti«: skupno s sindikatом bodo izvedli akcijo na Ivarčkem jezeru (če jim bo naklonjeno vreme).

Delovna skupnost »KSZ«: ob novem letu bodo okrasili navoletno jelko ter se vključili v program koordinacijskega sveta, krajevne in občinske konference ZSM.

TOZD »jeklolivarna«: pripravljajo problemsko-volilno konferenco.

TOZD »jeklovlek«: načrtujejo le problemsko konferenco.

Žal nismo mogli zvedeti o delovanju mladih v zadnjih dveh mesecih od predsednikov OO ZSMS rezalno orodje Prevalje, jeklarna in orodjarna (nismo jih dobili k telefonu).

Neaktivni pa so vrstniki v TOZD »vzmetarna«, TOZD »energija«, TOZD »RPT«, v delovni skupnosti za gospodarjenje in posebna finančna služba, saj ne pripravljajo nobenih aktivnosti. Upamo vsaj, da se bodo vključili v program koordinacijskega sveta.

TOZD »transport«: obiskali bodo čuvarje naših meja. V vseh sredinah pa se pripravljamo na problemske oziroma problemsko-volilne konference, ki bodo v decembru in januarju.

UČENCI OŠ PIŠEJO

SREČNI SMO, KER SMO ZDRAVI

Obiskali so nas gojenci zavoda za delovno usposabljanje duševno prizadete mladine iz Črne. Naše prijateljstvo in medsebojno obiskovanje je že tradicionalno.

V telovadnici šole smo prisostvovali pristrčnemu sprejemu in krajši prireditvi. Vsi smo z zanimanjem prisluhnili gostom, ki so deklamirali in igrali na preproste instrumente. Gojenka, ki je duševno prizadeta in še slepa, nam je zaigrala pesmico »Moj očka ima konjička dva«. Vsi navzoči smo zraven zapeli. Čeprav nas ni videla, je žarela od sreče, ko smo jo nagradili z navdušenim ploskanjem. Oni pa so zaploskali našim pevcem in pesalcem obeh folklornih skupin. Bilo je ganljivo, a lepo.

Ob pogledu na gojence iz zavoda smo lahko ponovno spoznali, kako smo srečni, ker smo zdravi.

Novinarski krožek (4. r.)
COŠ Koroški jeklarji
Ravne na Koroškem

FORMA VIVA

Na Ravnah je bilo srečanje kiparjev — oblikovalcev letošnje FORMAVIVE. Iz jekla so po svoji zamisli oblikovali skulpture umetniki iz ZDA, NDR in Jugoslavije. Pri delu so jim pomagali delavci železarne, še posebej varilci in konstrukterji. Skulpture bodo bogatilo okolico nekaterih pomembnih stavb: Osnovno šolo Koroški jeklarji, Osnovno šolo Prežihovega Voranca, okolico AMD in šolskega centra.

Svečane otvoritve se je med drugim udeležila tudi akademska kiparka Milena Braniselj, oblikovalka skulpture, ki stoji pred našo šolo. V našem kraju se je mudila že večkrat. Oblikovala je štafetno palico, ki je ob odhodu štafete mladosti odšla na pot iz rok ravnanskih železarjev.

Po svečani prireditvi smo se z njo pristrčno pogovarjali. Med drugim je dejala, da se ji zdi pri nas res prava Slovenija, Korošci pa pristni Slovenci.

Pohvalila je tudi kulturno dejavnost na šolah in v kraju. Še bi se radi pogovarjali z mlado umetnico, a je bilo že pozno.

Povabili smo jo in rada bo prišla zopet med Korošce.

Veronika Pušnik,
novinarsko-dopisniški krožek
OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

SREČANJE S KIPARKO MILENO BRANISELJ

9. 10. 1981 je bila v likovnem salonu slavnostna otvoritev skulptur, ki so jih postavili na Ravnah. Eno teh si lahko ogledate tudi

pred našo šolo. To skulpturo si je zamislila akademska kiparka tov. Milena Braniselj. Z njo smo po končani proslavi pripravili kratek intervju.

»Kaj ste po poklicu?«

»Po poklicu sem akademska kiparka. Diplomirala sem na akademiji v Ljubljani. Opravila sem podiplomski študij iz kiparstva pri prof. Slavku Tihecu.«

»S čim se pretežno ukvarjate?«

»Ukvarjam se s kiparstvom in pretežno z raziskovanjem gibljive plastike.«

»Ali ste zadovoljni s skulpturo, ki ste si jo zamislili?«

»Zelo sem zadovoljna s postavitvijo skulpture, saj so jo končali brez moje prisotnosti.«

»Kdo vam je pomagal pri delu?«

»Pomagali so mi delavci iz železarne, še posebej varilci in konstrukterji.«

»Kje ste se še predstavili s svojimi stvaritvami?«

»Predstavila sem se že po Sloveniji, Jugoslaviji, Avstriji in Italiji. Leta 1979 je bila moja razstava tudi v Likovnem salonu na Ravnah. Takrat je bila tu razstavljena tudi štafetna palica. Nanjo sem še posebej ponosna, kajti to je bila zadnja štafetna palica, ki jo je še sprejel tovariš Tito.«

»Kot oblikovalka štafetne palice, ki je ob odhodu štafete mladosti odšla na pot iz rok železarjev, ste bili med nami — Korošci. Kaj menite o njih?«

»Na Koroško in njene ljudi so mi ostali najlepši spomini. Mislim, da je tu res prava Slovenija in pravi Slovenci. Tu, se mi zdi, je najlepši kraj Slovenije. To je le del mojih spominov. Na Koroškem pa mi je všeč tudi to, da je veliko dejavnosti in krožkov na šolah. Ljudje so zares kulturni; tega pri nas ni.«

Tako je bil naš zanimiv in prijeten pogovor končan. Da ne pozabim; umetnico smo povabili na našo šolo, obljubila je, da se bo rada odzvala vabilu.

Novinarski krožek
osnovne šole Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

DENAR, DENAR, TA ČUDNA STVAR

Ko sem bil majhen, mi je mama večkrat zapela pesmico:

Če bi pionirji vsi
dinarje zbirali,
sebi in pa vsem ljudem
s tem bi pomagali.

Ker takrat še nisem razumel pomena te pesmice, me je mama z njo bolj strašila, kot pa razveselila.

Sedaj sem o varčevanju že veliko zvedel in slišal. Kadar govorimo o varčevanju, mislimo predvsem na denar. Vendar moramo var-

Vi v „fabriki“ bi morali več narediti...

Po energičnem trkanju vstopi žena srednjih let, urejena. Njen odločni pogled govori, da se je že dolgo pripravljala priti k nam, zdaj, ko se je zares odločila, pa želi zadevo urediti.

»Kaj bo dobrega?«, jo vprašam, čeprav vem, da k socialnemu delavcu le malokdo pride z dobro novico. »Prišla sem zaradi moža«, mi reče. »Ja, ali imate težave?« »Težave imate najbrž tudi vi (misli železarno), ne samo jaz. Ampak tega pijanca ne morem več prenašati. Uničil je mene, zdaj uničuje tudi otroke. Mene trpinči, pretepa otroke brez vzroka, razbija in vpije, da me je sram pri sosedih in si nikamor več ne upam. Otroci popuščajo v šoli, nervozni so, napeti. Strah me je, če pride kdo na obisk, ker se sploh ne obvlada več in nas zmerja tudi pred drugimi.«

V očeh se ji nabirajo solze in vsa njena odločnost se nekam izgublja. »Ima urejen dom, kosilo, k pride domov, otroci so se pridno učili. Ta pijača in njegova družba pa bosta vse uničila. Kar naprej je v bolniški, tako da ima cele dneve na voljo za pitje. Pa še v zdravilišče so ga dali, namesto, da bi pijanduro nagnali na delo. Žal mi je otrok, meni je tako vseeno, kaj bo z mano.«

Nato jok in jok, ne iz žalosti, ampak zaradi nemoči nad brezupnim stanjem. »Kadar gre popoldne na delo, je velikokrat pijan. Ne vem, kako sploh lahko dela. Zakaj ga vi bolj ne primete? Jaz sama si ne morem pomagati. Vi bi lahko veliko naredili.«

Ali drug primer, ko mi žena pripoveduje, da jo takrat, ko je mož pijan, pretepa. Ker imajo samo en prostor, je tem prete-

pom priča tudi 6-letni otrok. Pri zadnjem pretepu je ta otrok vzel v roke nož in rekel očetu, da ga bo zaklal, če bo mamó še naprej pretepal.

To je sicer ekstremen primer, vendar alkoholizma nikdar ni brez negativnih posledic. Nekatera dejanja, ki so mi jih te žene opisovale, so prav nečloveška in mejijo že na kriminal. Pijani možje jim zaradi bolesterne ljubosumnosti trgajo in režejo obleke itd. In na koncu vedno ženina prošnja, naj možu ne povemo, kdo ga je »izdal«, ker potem bo tako konec.

»Če me boš šla v fabriko tožiti, pa bolje da ne prideš več domov!« se po navadi glasi grožnja ženi, ko omeni, da bo šla na »socialno«. In po vseh teh zgodbah, ki so si v glavnem podobne v tem, da je v njih le malo človeškega, ponovno očitke, da bi morali v »fabriki« več narediti. In kaj je tisto, kar mi naredimo? Možja pokličemo na razgovor in potem se usuje na nas toča izgovorov, včasih tudi žaljivk.

»Kar vprašajte mojstra, če imam kakšnega »plavega«. (Pišejo mu dopust). Saj zmeraj delam nadure, če je treba! Kdo pa ste vi, da mi upate trditi, da sem pijanec, saj mi zdravnik tega še nikdar ni rekel. Kakšno zdravljenje, ali ste zmešani? Poglejte tiste, ki pijejo še veliko bolj kot jaz, pa jih pustite na miru! Zakaj pa sploh pišete? Mene že ne boste imeli na nobenem seznamu. Ne dovolim, da si sploh kaj pišete. Saj ne rečem, da nič ne popijem, mogoče kako pivo, kaj pa je to? Pa še to lahko pustim, če le hočem (ampak tega očitno ne). No ja, v službi že spijem

kaj, saj veste, praznovanja — pa veliko nas je...«

Pa še iz razgovora z mojstrom

»A pravite, da pije? No ja, včasih že pride malo v »ročcah«, ampak tako hudo pa spet ni. Veste, kadar je trezen, je pa zelo v redu delavec. Z njim nimamo nobenih težav. Še nadure dela, če je treba. Ja, včasih se že malo preveč razjezi, pravi, da je živčen. Kadar vem, da hoče dopust, ker zaradi pijanosti ne more delati, mu jih že sam napovem (dopust pa vseeno dobi). Saj vem, da mogoče ni prav, če mu pišem dopust, ampak tako kruti pa spet ne moremo biti (možu je ta krutost doma očitno dovoljena).«

Tako se znajdemo ob koncu pri dveh skrajnostih. Doma ena in na delu druga vloga. Pa se sprašujemo, kako je to mogoče. Pri delu se vsak alkoholik še nekaj časa lahko skriva, doma najbrž ne tako dolgo.

Zaradi »napak«, ki jih delamo (premalo smo dosledni pri neopravičenih, preveč smo strpni

do teh ljudi), ženam in otrokom le težko pomagamo. Mine še leto ali dve, ko se zasvojenost niti na delu ne da več skriti. Takrat tudi mojstrom popustijo živci, vidijo, da nobena »pridiga« več ne pomaga. Ko nas pokličejo za tak primer, pa imamo občutek, da je zdaj, ko so ga že vsi »siti«, to problem socialne službe in ne več tozda.

Morda se bo ta zapis zdel komu čuden. Po navadi pišemo o litrih alkohola, o škodljivosti itd. To ni bil naš namen. Želeli smo prikazati odnos neke sredine do problema alkoholizma in vseh njegovih posledic. Mislim, da je to bistveno. Alkoholizma ne bomo odpravili, če bomo zaprli gostilne in alkoholike strpali v kak zavod. Odpravili ali vsaj omejili ga bomo takrat, ko bo družba do teh problemov manj strpna in ko bomo tudi od alkoholikov zahtevali toliko, kot zahtevamo od treznih ljudi. Za to pa je poleg socialnega delavca najbrž odgovoren še kdo.

Alenka Mičovič

Kdaj milijon ton jekla iz Slovenskih železarn

Načrtovanje

Leta 1970 je komisija za definiranje dolgoročne politike razvoja črne metalurgije Jugoslavije, katero je imenoval Zvezni izvršni svet, v izdelanih temeljnih dolgoročnega razvoja do leta 1985 namenila slovenskim železarnam 1.1985 delež 1.000.000 ton jekla. Takratna predvidevanja jugoslovanske proizvodnje znašajo 6.500.000 ton. Da so bila predvidevanja izpraznjena več kot 10 let zelo stvarna, dokazujejo sedanje možnosti razvoja jeklarn do leta 1985, ker je malo verjetno, da bo čez dobra štiri leta skupna proizvodnja surovega jekla v jugoslovanskih železarnah presegla 6 mio ton.

V slovenskih železarnah so doslej to osnovno opredelitev vedno upoštevali v svojem srednjeročnem načrtovanju. V planu razvoja za obdobje 1976 do 1980 je bila prvotno dogovorjena naloga doseči milijon ton jekla. Zaradi kasnitve investicij v jeklarne ta cilj ni bil dosežen in je časovno zamaknjen za nadaljnjih pet let — do leta 1985 oziroma kasneje.

Kaj je storjeno za dosego 1 mio ton jekla?

V Železarni Štore so pred dvema letoma ustavili zadnjo SM peč in pričeli uvajati proizvodnjo na novi, drugi električni obločni peči. Sedaj imajo dve peči, ki bi lahko proizvedli okoli 200.000 ton surovega jekla letno in tudi nekaj več, če bi imeli za tolikšno proizvodnjo primerne naprave za pravo vložka ter skladiščenje in transport metalnih in nemetalnih dodatkov. Osnovni pogoj pa je, da bi tolikšno količino jekla lahko nemoteno odličili na napravah za neprekinjeno vlivanje. Del potrebnih investicij je še v teku, del pa predviden v srednjeročnem planu do leta 1985. Da bi v železarni Štore dosegli letno proizvodnjo nad 200 tisoč ton letno že v sedanjem srednjeročnem obdobju, bi morali pričeti z načrtovano investicijo najkasneje v letu 1983. Pri sedanjem stanju lahko izdelajo okoli 140.000 ton jekla letno.

V jeklarni železarne Ravne so opustili SM proces pred več kot 10 leti. V obeh jeklarnah letno proizvedejo okoli 215.000 ton, pečne zmogljivosti dopuščajo tudi nekaj večjo proizvodnjo. Naložbe za rekonstrukcijo in posodabljanje tehnologije so v teku in bodo že v letu 1982 ustvarjeni pogoji za postopno povečevanje proizvodnje. Investicija, ki naj bi bila dokončana vsaj v letu 1983, bo omogočala leta 1985 letno proizvodnjo vsaj 250.000 ton. Letos se z uvozom opreme, in na to opremo vezanih del še vedno zatika, vendar so realni upi, da bo do konca srednjeročnega obdobja v ravenški jeklarni predvidena proizvodnja dosežena.

V železarni Jesenice so načrtovali, da bodo pričeli z gradnjo nove jeklarne v preteklem srednjeročnem obdobju 1976—1980 in bi morala nova peč dati že leta 1980 okoli 80.000 ton proizvodnje ob uvajanju novih naprav. Načrtovana investicija do sedaj ni bila pričeta, pripravljena je dokumentacija, da bi naložbo lahko pričeli takoj realizirati.

Največjo proizvodnjo surovega jekla so v jeseniški jeklarni dosegli leta 1975, ko je ta znašala 512.000 ton in v tem 330.000 ton SM jekla. V jeklarni so v preteklem srednjeročnem obdobju zgradili napravo za neprekinjeno vlivanje, ki sedaj že daje svoj prispevek za boljši izplen. Stanje SM peči je pa vse slabše, tako da se vpliv obratovanja naprave za neprekinjeno vlivanje izgublja v negospodarni proizvodnji odmirajočega tehnološkega postopka na dotrajanih pečeh. Za varstvo okolja in delovnih pogojev so pri električnih obločnih pečeh zgradili odprševalne naprave, ki prav v tem času pričenjajo z delom. Iz petih dimnikov (ker toliko SM peči je največ istočasno v obratovanju) se bo pa kadilo, vse dokler bodo te še obratovali. Proizvodnja SM jekla leta 1980 je znašala v jeseniški jeklarni še 287.000 ton ali 43.000 ton manj kot pred šestimi leti.

Na vprašanje, kaj se je zgodilo za dosego 1 milijona ton jekla, lahko re-

Golota

čemo — doslej zelo malo. Nova peč v železarni Store je doslej komaj pokrila proizvodnjo opuščene SM peči v njihovi jeklarni in znižano proizvodnjo na Jesenicah. Doslej proizvodnja surovega jekla v slovenskih železarnah še nobeno leto ni preseгла 800.000 ton in tudi letos so okoliščine take, da bo nižja.

Kakšni so upi do leta 1985?

V železarni Store, smo rekli, bi morali dokončati investicijo, ki je kot dopolnitev v teku, kar bo olajšalo delo v jeklarni in pripomoglo, da bi dosegli letnih 140 do največ 150.000 ton. Najkasneje leta 1983 bi morali pričeti z realizacijo načrtovane investicije, ki bi leta 1985 omogočila letno proizvodnjo 200 do 220.000 ton jekla.

V železarni Ravne bi morali pospešeno dokončati rekonstrukcijo v obeh jeklarnah in z uvedbo ponovne metalurgije dodatno ustvariti pogoje za posodobitev tehnologije in povečanje proizvodnje. Vsi upi so, da bodo leta 1985 lahko proizvedli 250.000 ton.

V železarni Jesenice bi morali pričeti z gradnjo nove jeklarne leta 1982, da bi še v letu 1985 priteklo prvo jeklo iz novih peči. Peči v SM jeklarni so slabe in je vprašanje, če bo tehnično možno in gospodarno opravičljivo, da bo obratovalo do vključno leta 1985 pretežno po pet SM peči. Večja vlaganja v stare SM peči, da bi jih dalj časa obdržali sposobne za proizvodnjo, se ne izplačajo, manjša popravila pa ne bodo zadostovala. Komaj polovica peči bo vzdržala do kraja tega srednjeročnega obdobja brez nesprijemljivo velikih popravil oziroma vlaganj. Novo jeklo bo komaj pokrilo znižano proizvodnjo SM jeklarne. Po sedanjih podatkih je malo verjetno in komaj mogoče, da bi leta 1985 presegli proizvodnjo 900.000 ton surovega jekla v slovenskih železarnah.

SM postopek odмира

Podatki o dogajanjih v svetu najbolj zgovorno dokazujejo dejstva, brez nujne obrazložitve vzrokov.

Leta 1960 je SM postopek v svetovni proizvodnji jekla daleč prevladoval. V ZDA so v konvertorjih izdelali okoli 1 milijon ton jekla, v električnih pečeh 4,5 milijona ton in v SM pečeh 78,3 milijona ton. Leta 1980 je znašal delež SM jekla samo še 11,6 %.

Zahodna Evropa je leta 1960 proizvajala 38 mio ton jekla po Thomasovem in Bessemerjevem postopku, 3,7 milijonov ton po kisikovem konvertorskem postopku in 53,8 milijonov ton po SM postopku. Bessemerjev in Thomasov postopek je domala v celoti nadomestil kisikov postopek in v deželah EGS je bil delež SM jekla leta 1980 le še 3,0 %.

V Franciji npr. je imela proizvodnja jekla po SM postopku leta 1980 delež samo 0,9 %. Leta 1960 je obratovalo po tem postopku 98 peči, leta 1975 pa samo še 30. V Zahodni Nemčiji so imeli leta 1960, ko je SM postopek še prevladoval, 224 peči, leta 1975 pa le še 83. V Veliki Britaniji so imeli leta 1960 skupno 350 SM peči, leta 1980 pa samo še 86. V zadnjih letih še nadalje pospešeno ustavljajo SM peči in ukinjajo postopek.

Po podatkih mednarodnega inštituta za železo in jeklo so bili leta 1980 deleži svetovne proizvodnje jekla po tehnologijah naslednji: kisikov postopek 55,1 %, elektro postopek 22,0 %, SM postopek 22,6 % in ostali 0,3 %.

Kaj je še potrebno za dosego 1 milijona ton jekla?

Potrebno je čimprej dokončati investicijo rekonstrukcije in posodabljanja tehnologije v železarni Ravne. Ob upoštevanju vsch težav bi morala biti ta

investicija gotova vsaj leta 1984. Leta 1985 bi lahko proizvedli 250.000 ton in kasneje tudi nekaj več.

V železarni Store bi po dogotovitvi sedanje investicije in po realizaciji projekta izgradnje druge naprave za neprekinjeno vlivanje ter uvedbi ponovne metalurgije dosegli 200 do 220.000 ton proizvodnje. Razumljivo, vse ob predpostavki, da je vložek zagotovljen in tako pripravljen za vse jeklarne, da ne bi bilo potrebno peči zakladati po prečno več kot dvakrat ali vsaj dva in polkrat. Da bi ustvarili pogoje za proizvodnjo nad 200.000 ton v železarni Store, bi morali pričeti z realizacijo novega projekta vsaj leta 1983.

V železarni Jesenice, da bi dosegli leta 1985 z novo jeklaro letno proizvodnjo 350.000 ton, bi morali z gradnjo že pričeti. Ob predpostavki, da bodo dela pričeta sredi leta 1982, ni mogoče računati v letu 1985 realno na več kot 100 do 150.000 ton nove proizvodnje jekla. Obe obstoječi električni obločni peči naj bi s ponovno me-

talurgijo dali okoli 200.000 ton jekla, in če bo na SM pečeh možno izdelati še okoli 180.000 ton, potem bi proizvodnja jekla ostala približno na današnji ravni. V železarni Jesenice, ki bo dosegla svojo polno zmogljivost po dokončani gradnji in uvedbo novih naprav po moji oceni v najboljšem primeru leta 1986, bo šele takrat možno ukiniti SM peči.

Milijon ton jekla bi dosegli, ko bodo dale jeklarne v Slovenskih železarnah naslednjo proizvodnjo:

Jesenice	550.000 ton
Ravne	250.000 ton
Store	200.000 ton
Skupno Slovenske železarne	1.000.000 ton

Vse dokler nova jeklarne železarne Jesenice ne bo zgrajena, bodo nove količine jekla iz železarne Ravne in železarne Store komaj pokrivala izpadlo proizvodnjo SM jekla na Jesenicah.

Milan Marolt

Iz naših krajev

KS STROJNSKA REKA:

NA STROJNI SODOBNA ŠOLA

Potem ko so 15. maja letos ob občinskem prazniku ravske občine na Strojni položili temeljni kamen za novo šolsko poslopje, se je 8. novembra z otvoritvijo nove sodobne montažne šole izpolnila dolgoletna želja Strojancev.

»Ta šola je zgrajena iz sredstev solidarnosti vseh občanov ravske občine, iz samopriskpevka in sredstev naših delavcev in ostanka čistega dohodka OZD v Mežiški dolini. Poudariti moram, da smo se vsi delovni ljudje in občani ravske občine referendumsko odločili, da s sredstvi samopriskpevka in sredstvi ostanka dohodka zgradimo v občini najnujnejše objekte družbenega standarda. Brez tako široke solidarnosti in vzajemnosti šole na Strojni še dolgo ne bi bilo. To poudarjam zato, ker bomo morali tudi v prihodnje z razumevanjem prislusniti našim skupnim potrebam v občini in še naprej tako kot doslej solidarno in vzajemno združevati sredstva, s katerimi bomo zgradili boljše pogoje našega življenja in dela,« je ob otvoritvi strojanske šole dejal Rudi Vrčkovnik, predsednik skupščine občine Ravne.

V novi, sodobno opremljeni strojanski šoli, katere gradnja je veljala okrog 20 milijonov din, so učilnica za malo šolo in učilnici za učence od prvega do osmega razreda. Večnamenski prostor, ki bo namenjen jedilnici in telesni vzgoji, pa bodo lahko uporabljali tudi tamkajšnji krajanji za svoje potrebe, saj je v njem prostora za okrog 100 ljudi. Poleg učilnic in drugih spremljajočih prostorov so v šoli še enosobno stanovanje in garsonjeri za učitelje. Povejmo še, da bodo sedaj lahko tudi na Strojni uvedli celodnevni pouk za 30 učencev, ki so doslej imeli dvoizmenski pouk.

KS ŽERJAV:

SPOMLADI ZAČETEK GRADNJE NOVEGA VRTCA

Tudi v novi krajevni skupnosti Žerjav, ki so jo ustanovili 23. oktobra, naj bi prihodnje leto s sredstvi solidarnosti vseh občanov, iz samopriskpevka in sredstev ostanka čistega dohodka OZD zgradili nov družbeni objekt, v katerem bo otroški vrtec in podružnična osnovna šola Žerjav.

Prve dni novembra smo zvedeli, da se vsa gradbena dokumentacija za novi družbeni objekt že pridobiva. Stekle pa so že tudi priprave za komunalno ureditev lokacije. Novi družbeni objekt bodo zgradili v bližini sedanjega otroškega vrtca v Žerjavu.

KS MEŽICA:

TELEFONSKA CENTRALA DECEMBRA

Kljub prizadevanjem tamkajšnje krajevne skupnosti in PTT

podjetja iz Maribora v Mežici do novembra niso uspeli urediti — montirati — nove elektronske telefonske centrale, ki naj bi omogočala novih 400 priključkov. Monterji ptt podjetja pri montaži centrale mudijo predvsem zato, ker v Mežici še ni vseh delov centrale, predvsem tistih iz uvoza. Mežičani pa vseeno upajo, da bo centrala pričela obratovati še v tem letu.

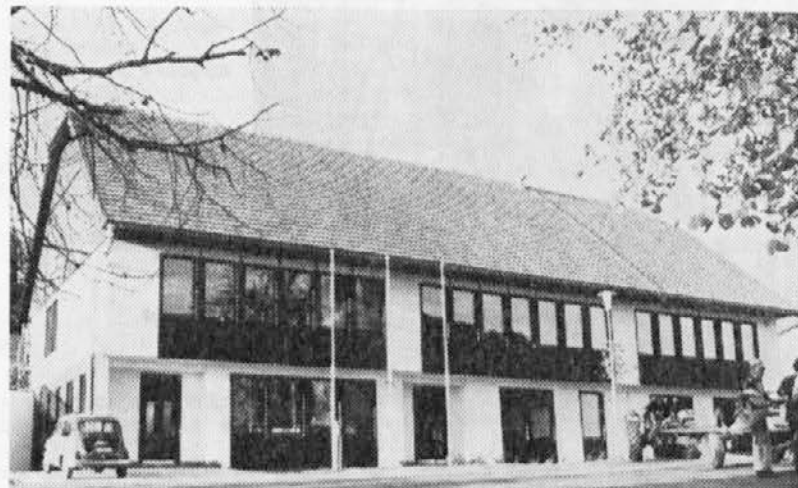
Na seji skupščine krajevne skupnosti, ki je bila zadnje dni oktobra, so delegati razpravljali o uresničevanju programa dela krajevne skupnosti v devetih mesecih. Ugotovili so, da je bil program kljub težavam uresničen. Razpravljali pa so tudi o nekaterih odprtih vprašanjih in pritožbah, ki so jih Mežičani naslovili na krajevno skupnost.

»Na zadnji dokaj plodni seji skupščine krajevne skupnosti smo delegati bili seznanjeni s pritožbo, ki so jo na skupščino KS naslovili prebivalci Lenartove ulice. Predvsem se jezijo nad komunalnim podjetjem, ki že dobra dva meseca zavlačuje popravilo vodovoda v Lenartovi ulici. Krajanji zgornjega dela Mežice — naselja Stržovo — pa so zaprosili krajevno skupnost, da naj bi tudi v tem naselju, ki je še v izgradnji, uredila cestno razsvetljavo. Sicer pa smo na oktobrski skupščini krajevne skupnosti ponovno spregovorili o zaščiti oz. ureditvi spomeniško zaščitene »Karičlove bajte«. Čeprav jo je zob časa že močno načel in se lahko vsak hip poruši pod težo snega, mežiška krajevna skupnost za adaptacijo bajte nima dovolj sredstev. Smo se pa dogovorili, da naj bi jo pričeli urejevati prihodnje leto, in sicer z družbenimi sredstvi kulturne skupnosti Ravne in naše krajevne skupnosti. Nekaj sredstev pa naj bi prispevala tudi kulturna skupnost Slovenije,« je povedal Ernest Logar, predsednik skupščine KS Mežica.

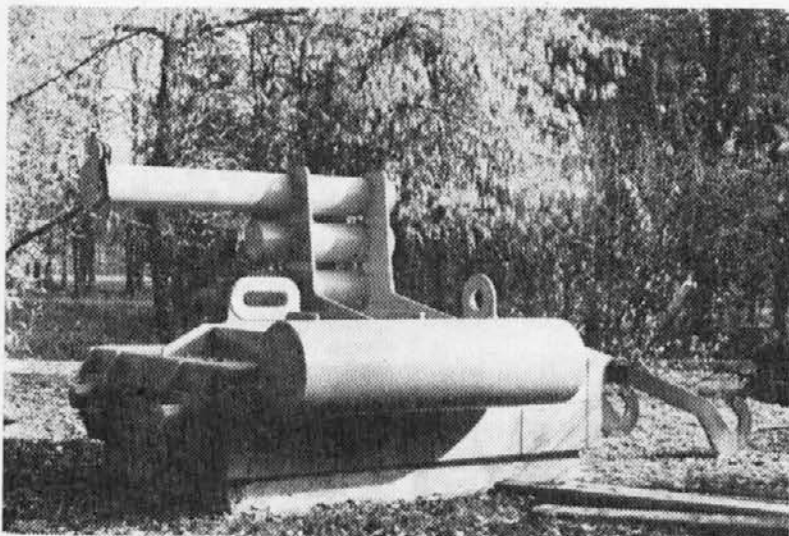
KS TRG-PREVALJE:

USPEŠEN START NOVE KS

»Potem ko smo zadnje dni oktobra osnovali svet nove KS Trg-Prevalje, smo se člani sveta dogovorili za način dela v prihodnje, predvsem pa, kako bomo poskušali uresničevati želje in potrebe krajanov in kako bo treba delovati, da se bo uspešno uresničevala tudi krajevna samouprava.

Nova montažna šola na Strojni

Lindseyeva skulptura pred gimnazijo

V ta namen je svet krajevnih skupnosti izvolil več komisij, ki bodo reševale problematiko s področij komunalne in stanovanjske dejavnosti, varstva, šolstva in preskrbe. Komisije so z delom že pričele, saj imamo v naši krajevni skupnosti na teh področjih še precej odprtih vprašanj, je uvodoma dejal **Tone Ranc**, predsednik sveta KS.

Na drugi seji sveta krajevnih skupnosti, ki je bila prve dni novembra, pa so člani že razpravljali o trošenju referendumskih sredstev. Poudarili so, da se morajo sredstva krajevnega samoprispevka uporabljati samo za naloge iz programa krajevnega samoprispevka. Beseda pa je stekla tudi o ureditvi kanalizacije v naselju Personal in o regulaciji hudoourniških potokov Flis in Stefan ter nasploh o ureditvi centra Prevalj.

Člani sveta pa so razpravljali tudi o formiranju strokovne službe. Dogovorili so se, da bo strokovna služba, ki bo delovala pri KS Trg-Prevalje, opravljala vsa administrativna in finančna opravila za KS Trg-Prevalje in KS Polje-Prevalje, medtem ko se krajevni skupnosti Holmec in Leše še nista odločili za skupno strokovno službo. Za KS Dobja vas pa bo usluga opravljala strokovna služba pri KS Čečovje.

KS SENTANEL:

ŠENTANEL LEPSI TUDI PONOČI

Čeprav je načrt za ureditev cestne rasvetljave sredi Sentanela predvideval okrog devet kandelabrov, so Sentanelci zaradi splošnega varčevanja montirali samo dodatni dve luči. So pa predvsem zaradi lepšega videza vasi ponoči osvetlili spomenik NOB in stolp cerkve. Reflektorji bodo goreli samo ob sobotah in nedeljah ter ob praznikih, in še to samo do 23. ure.

Kljub temu, da so Sentanelci v zadnjih nekaj letih predvsem z lastnim delom in tudi s širšo družbeno pomočjo polepšali in uredili svoje domove in vasio, je danes nekaterim malo mar, kako so njihove dolgoletne pridobitve zavarovane.

O tem je stekla razprava tudi na zadnji seji sveta KS, ki je bila prve dni novembra. Člani sveta so ponovno ocenili delovanje SLO in družbene samozastite, predvsem pa požarno varnost na Sentanelu. Ugotovili so, da nepravilnosti, ki so bile ugotovljene že ob letošnji akciji NNNP, še vedno niso odpravljene. Kljub potrebam pa na Sentanelu še vedno ne deluje gasilska desetina.

KS ČEČOVJE:

ČEČOVČANI PRIČAKUJEJO POMOČ

Čeprav je tudi nova ravenska krajevna skupnost Čečovje imela ustanovno skupščino 23. oktobra, na kateri so delegati tudi sprejeli statut KS, ta z delom do 20. novembra še ni pričela, vsaj svet krajevnih skupnosti ne.

»Da čečovska krajevna skupnost z delom še ni pričela, ne gre kriviti vodstva krajevnih skupnosti, ki šele spoznava svojo vlogo, ampak bi nas v začetku morali v delo uvesti dosedanjí funkcionarji ravenske krajevnih skupnosti, ki poznajo način dela, predvsem pa želje in potrebe Ravenčanov. Je pa z delom že pred časom pričela posebna komisija, ki mora v kratkem uskladiti oziroma prilagoditi statut KS sedanjim razmeram na Čečovju. Čeprav smo statut okvirno že sprejeli na ustanovni skupščini KS, ga bo svet ponovno obravnaval,« je povedal **Stanko Rihter**, predsednik sveta KS Čečovje.

F. Rotar

NOVO TOČKOVANJE STANOVANJ

V skladu z določbami pravilnika o vredilih in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš po sistemu točkovanja (Ur. list SRS, št. 25/81) bodo strokovne službe samoupravnih

stanovanjskih skupnosti ob sodelovanju nosilcev stanovanjske pravice, lastnikov oz. najemnikov poslovnih prostorov ter zastopnikov hišnih svetov opravili točkovanje po novem sistemu do 15. 12.

1981 oziroma najkasneje do 31. 12. 1981. To delo morajo opraviti strokovni delavci služb pri SSS v rednem delovnem času, ker ni denarja za nadure ali pomoč zunanjih sodelavcev. Naloga je zato precej zahtevna, še zlasti, ker se obrazci precej razlikujejo od dosedanjih pa tudi rok za realizacijo je kratek. Zato je potrebno sodelovanje in pomoč stanovalcev in hišnih svetov, da se bi ta naloga opravila v določeno kratkem času. Ob točkovanju bo obvezna navzočnost predsednikov hišnih svetov, stanovalcev pa le izjemoma.

Namen novega točkovanja je v izhodišču prehoda na ekonomske stanarine v letu 1985, za kar je potrebno prej opraviti revalorizacijo — ponovno vrednotenje stanovanj — že za leto 1981. Točkovanje je razumljivo pogojeno s spremembami, ki so nujno nastale po zadnjem vrednotenju stanovanj v letu 1973 (novi predpisi in vgraditve novih materialov ter opreme) in prilagoditev možnostim za avtomatično obdelavo podatkov.

Važnejše spremembe pri novem vrednotenju so v tem, da se po novem vključujejo površine kleti in balkonov — lož v kvadraturu stanovanja, medtem ko so bili doslej ti prostori ovrednoteni s točkami. Točkovni sistem pa je po novem prilagojen še času vgraditve oziroma obnove posameznih delov opreme zgradbe in stanova-

nja, kar je bilo doslej evidentirano samo z letnico dograditve ali adaptacije — obnovo zgradbe v celoti.

Zaradi vsega tega popisovalci ugotavljajo na terenu le velikost kleti, balkonov — lož in drugih sprememb, ki spadajo k stanovanjem, medtem ko se bodo drugi podatki prenesli iz zapisnikov točkovanja v letu 1983 na nove kar na sedežu strokovne službe SSS občine Ravne.

Na terenu pa morajo popisovalci izmeriti še velikost skupnih prostorov — stopnišč, sušilnic, pralnic, hodnikov skupne rabe, kolesarnic in podobnih prostorov ter ropotarnic, ki pa se vpišejo v evidentni list stavbe in ne bremenijo stanarine. Oprema v stanovanju se le evidentira na posebnem obrazcu in ni več vključena v vrednotenje stanovanja, ker bodo morali le-to, po novih predpisih s 1. 1. 1982 stanovalci obnavljati na lastne stroške. Tako bodo ostali v družbenem — skupnem vzdrževanju le glavni deli stanovanjskih objektov, ki so v novem zapisniku točkovanja evidentirani. K temu pa je potrebno še pripomniti, da se stanarine s 1. 1. 1982 ne bodo povečale na podlagi novega točkovanja, pač pa na osnovi dosedanjih stanarin v višini odstotka, ki ga bodo sprejele posamezne skupščine občin za svoje območje.

(Vir: informacija SSS občine Ravne)

PREJELI SMO:

ODGOVORNOST DO DRUGIH IN DO SEBE

Informativni fužinar rada preberem, saj me zanimajo marsikateri stvari, ki so tudi v tem našem časopisu opisane in nam povedujejo misel, da le ne bi smel biti to časopis, ki bi bil za nas delavce samo informativni. Včasih se v nas samih porodi misel o našem delu, o naših odnosih med delom in bi radi vse to nekako po svoje izrazili prek časopisa, ki ga z zanimanjem vsi radi preberemo.

Res je, da ima vsak tozdr, vsaka delovna skupnost svoje organizacije, ki samoupravno delujejo, v katerih pa le nismo vsi vedno navzoči, to so delavski sveti, kadrovske komisije, delavska kontrola... Na zborih delovnih ljudi pa včasih niti ni časa, da bi človek na dolgo in široko (kar seveda ni priporočljivo za neki sestanek), obrazlagal ali pa debatiral o neki stvari, ki te zanima. Kajti v navadi je, da se razne seje vodijo pač po dnevnem redu, ki je vnaprej dan.

So ljudje, ki se ne znajo ustno tako dobro izražati, pa raje kaj napišejo in s tem izrazijo neko željo, mnenje ali vtis, ki ga dobi ob posamezni stvari.

Zato bi predlagala, da se vnese v Informativni fužinar dodaten stolpič ali kako drugače, da bi delavci pisno naslovili vanj tako svoje mnenje, (pa ne samo to) vtise ali nakazali po svoje rešitev

določenega problema, o katerem po svoje razmišljajo in bi tako na njegov utrinek odgovorni organi ali osebe, ki rešujejo neki problem, ki bi ga delavec nakazal, tudi odgovarjali.

To bi bila tudi neka rešitev, da bi se v dani zadevi, ki ni vedno samo stvar enih samih delavcev, ampak nas vseh, поблиže spoznali, a ne le to, združili bi se in skupaj tudi reševali razna odprta vprašanja, ki so mogoče marsikomu neznana uganka, katere pa si posameznik ne upa ali pa ne zna sprožiti v svojem tozdu ali delovni skupnosti.

Ni potrebno, da je podpis delavca na pismu, ki ga naslovi na urednika Informativnega fužinarja, saj nekateri tega nečejo. Dovolj je, da se stvar sproži in da naši odnosi do dela, do medsebojnih odnosov bolj zaživijo, da bolj aktivno sami sodelujemo, kajti samoupravljanje se tiče nas vseh in te odgovornosti se moramo zavdati.

Zato vse, kar nas zanima; politika, gospodarstvo (seveda, kar se tiče naše železarne), napišite, izrazite svoje mnenje ali kakšno željo, nakazite problem, ki bi ga vi po svoji samoupravni misli rešili, in zavedajte se, da smo vsi dolžni delati tako, kot nam to veleva naša odgovornost do drugih in do sebe!

Pozdrav!

Sodelavka

ZDRAVJE

KISLE JEDI SO DOBRE ZA ČREVESJE

Že staro ljudsko izročilo pravi, da je kislota zelje prava »metla« za želodec in črevesje. Znan je tudi rek, da kislota hrana izboljšuje razpoloženje. Sedaj je že tudi znanstveno dokazano, da naše zdravje in dobro razpoloženje v veliki meri zavisi od dobrega dela črevesja, od rednega praznjenja in od njegovih številnih koristnih bakterij, ki črevesju vzdržujejo kisloto.

Bakterije mlečne kisline ustvarjajo, kot že samo ime pove, mlečno kislino. Le-ta je potrebna za rast telesu koristnih črevesnih bakterij (črevesne flore) in za preprečevanje razmnoževanja škodljivih bakterij. Deluje tudi blago odvajalno, ker pospešuje gibanje črevesja in s tem zbijajo možnost zaprtja. V kisli vsebini črevesja se bolje izkoriščajo vitamini in mineralne snovi, posebno kalcij, ki je potreben pri tvorbi kosti in zob.

V objemu drevja

Pri mnogih je črevesna flora okrnjena zaradi lenosti črevesja ali zaprtja. Posledica je spremenjena sestava črevesja in znatno spremenjen prebavni proces. Razvijajo se povzročitelji vnetja in gnitja, kar se izrazi s težavami vsega organizma ali pa se celo razvijejo nekatere bolezni.

Na črevesno floro lahko vplivamo z načinom prehrane. Preizkušeno sredstvo je čisti mlečni sladkor, iz katerega proizvajajo črevesne bakterije potrebno mlečno kislino. Mlečni sladkor se v telesu počasi raztaplja, delno ne raztopljen pa prehaja tudi v spodnje dele črevesja.

Statistika kaže, da ima vsak drugi človek težave z rednim izpraznjevanjem črevesja. S pretiranim uživanjem odvajal postaja črevesje še ohlapnejše. Pomagamo si lahko z rednim jemanjem mlečnega sladkorja (v napitkih, kot dodatek k skutli). Črevesna vsebina bo postala kislota, črevesja pa se bo bolje praznilo. Delovanje črevesja lahko izboljšamo, če redno uživamo kislota zelje, jogurt, kefir

in kislota mleko, ker z njimi vnašamo v telo že izdelano mlečno kislino.

ŠPORT IN ZDRAVJE

Šport je družben pojav, značilen za današnjo dobo. Pred nekoliko desetletji je veljal za privilegij manjšine, a je kmalu zatem začel prodirati v široke družbene sloje. Danes se s tekmovalnimi športi bavi na stotine milijonov ljudi, da ne omenimo tistih, ki jim je šport zabava in sprostitiv. V vsakdanju človeka druge polovice 20. stoletja je postal šport življenjska potreba kot voda, hrana, svetloba in toplota.

V času, ko urbanizacija in mehanizacija še ni imela tako hitrega ritma, ki ga poznamo danes, je bil človek po svojem načinu dela in stanovanja v neposredni vezi z naravo. Utrujenost po delu je bila v glavnem mišična, ritem dela pa odvisen izključno od delavca samega, ne glede na delo podnevi ali ponoči in ne glede na letni čas. Človek je torej spoštoval biološke ritme.

Ko pa je človeka zamenjal stroj, mišične utrujenosti skoraj ni bilo več, bil pa je prekinjen stik človeka z naravo. Istočasno se je zožilo obzorje zelenih površin, zamenjale so jih visoke zgradbe, z njimi pa so nastopile vse nevšečnosti velikega mesta.

Vzporedno s tem je dobil delavec nove naloge v umetni sredini, ki od njega zahteva neprestani napor v smislu prilagajanja lastnega ritma ritmu stroja. Delavec nepretrgoma dela z istim ritmom v enakih okoliščinah ali pa se neprestano prilagaja celem nizu neprekinjajočih in izčrpnih informacij, katere morajo njegovi možgani sprejeti, jih uskladiti in z njimi upravljati.

V prvem primeru napor pozornosti utruja s svojo enoličnostjo, v drugem pa s svojo različnostjo. Čez leta lahko pri delavcu nastopijo velike težave v poklicni sposobnosti, družbeni adaptaciji, v družinskem krogu in končno, lahko so motene tudi njegove biološke funkcije.

Omenjene težave silijo človeka, da si poišče sredstva, ki bi posledice omilile. Od tod tudi številne razvade s prekomernim uživanjem sredstev za pomirjanje in poživitev, da se nadomesti odmor po preveč vzbujenem dnevu oziroma da se zjutraj umetno prebudijo zvečer umetno uspravane živčne funkcije.

Preutrujenost živčnih funkcij nas je torej privedla v novo bolezen, ki nima pogosto nobene zveze z mišično utrujenostjo.

Druga rekreacija, to pot zdrava, je, da se posameznik začne ukvarjati z aktivnim odmorom, ki naj bi to preutrujenost ublažil. Zadnjih deset let je opaziti, da vse več ljudi hodi na letni oddih. Torej se je pri njih razvila želja, da se vrnejo k naravnemu življenju. Vedno več ljudi hodi na sprehode, na plavanje, vedno več se jih tudi odloča za taborjenja. Mišične vaje izvajajo zaradi osvežit-

ve. Nihče ne hodi na lov, da bi od tega živel ali meče kopje, da bi koga ubil. Vse te dejavnosti so postale same sebi namen in se izvajajo izključno le zaradi sprostitve.

Treba je dojeti pomen športa in njegov vsestranski učinek na preutrujeni organizem. Veliko število ljudi hoče z njim dopolniti in obogatiti enoličnost vsakdana, zapletenega kolektivnega življenja in brezimno moč mehanizacije. Ob tem pa ne smemo pozabiti

pomena pravilne prehrane, kajti slabi uspehi so lahko posledica nepravilnih prehrabnih navad — premalo ali preveč hrane.

Za zaključek lahko rečemo, da je šport sredstvo za izboljšanje telesne in duševne sposobnosti in edini način, da se prepreči zgodnje staranje. S pomočjo športa dosežemo duševno in telesno zdravje in popolno biološko harmonijo v času, ko so postale mišice skoraj nepotrebne.

Referat za zdr. vzgojo

KULTURA

SEMINAR ZA ORGANIZATORJE KULTURE

V tednu od 26. do 31. oktobra 1981 je potekal na Ravnah republiški seminar za organizatorje kulture v delovnih organizacijah združenega dela. Seminar, ki je bil šesti po vrsti, je organiziral republiški sindikalni svet.

Udeležilo se ga je nad štiri-deset organizatorjev kulture iz vse Slovenije. Veliko je bilo tudi organizatorjev kulture iz delovnih organizacij iz Mežiške doline. Tako je prvič uspelo, da naj bodo seminaristi številneje zastopani iz tiste pokrajine, kjer poteka seminar, kakor je to poudaril vodja (ali prvi med enakimi) seminarja Doro Hvalica.

Predmetnik seminarja je bil zelo pester in zanimiv, prav tako tudi delo po skupinah, ki je sledilo dnevnomu osrednjemu predavanju (tema dneva). Če to naštejemo po vrsti, je bilo najprej zastavljeno vprašanje: kaj je kultura (Jože Humer). O sindikatih in kulturi je nadaljeval Doro Hvalica, o uveljavljanju dobre knjige med delavci je govoril Janez Mrdavič, o ljubiteljski kulturni dejavnosti povsod in za vsakogar Marjan Belina in o oblikah in metodah obveščanja in propagande za kulturne prireditve Doro Hvalica. Oblike delovanja kulturnega organizatorja in o izkušnjah iz posameznih delovnih organizacij so predstavili: Mirko Angeli iz železarne Ravne, Staša Vovk iz Krke (Novo mesto) in Fani Hvala iz Ete Cerkno. Majda Emeršič pa je govorila o izkušnjah iz Maribora o vzajemni knjižnici.

V tem času so si seminaristi ogledali tudi naše gospodarske in kulturne dobrine. Obiskali so železarno Ravne, koroški Kino klub se jim je predstavil s filmi, dramska skupina KUD Bratstvo jim je odigrala B. Čopića Vuk Bubalo, ogledali so si knjižnice, Likovni salon in Delavski muzej, prav tako tudi kulturno zgodovinske kraje Prežihovo, Kefrov mlin, Poljano in turistično vas Sentanel.

Če bi hoteli ob koncu seminarja (in tega zapisa) potegniti črto, bi je ne mogli. Kljub dobro pripravljenim predavanjem in kljub uspešnemu delu po skupinah je ostalo še veliko odprtih vprašanj. In prav je tako, saj takšen seminar prinese mnogo izkušenj in njih izmenjave, pa napotkov

in razrešitev, kulturna rast pa ostane odprta in čaka na naše delo in prizadevanje v prihodnje.

M. G.

KULTURNE VESTI

Od 11. do 24. 11. je bila v jedilnicah železarne postavljena razstava del amaterjev iz SOZD SZ.

13. 11. je bil na Ravnah glasbeni recital pevke iz Japonske.

20. 11. je bil za železarje organiziran pevski koncert 120-članskega Partizanskega pevskega zbora.

V Likovnem salonu je bila istega dne otvoritev razstave del slikarske kolonije železarne Ravne.

27. 11. bo v počastitev dneva republike ob 13. uri po železarni igral pihalni orkester ravnskih železarjev.

28. 11. bodo v vseh krajih občine proslave v počastitev dneva republike.

UVELJAVLJANJE DOBRE KNJIGE MED DELAVCI

Knjige obravnavajo vso pestro problematiko življenja, in to na različne načine. Zato lahko najde v njih vsakdo kaj, kar ga zanima, izraženo na način, ki ustreza njegovemu okusu. Od tod njihova moč, njihovi izobrazbeni in vzgojni učinki, ki so se jih zavedale vse dobe. Nedopustno in nespametno bi bilo, če bi se mi, ki prav zdaj uresničujemo svojo veliko zgodovinsko nalogo, odpovali zaveznitvijo s knjigo, saj brez nje svojih načrtov ne bi mogli uresničiti.

Za uveljavitev dobre knjige in večanje njenega vpliva med delavci lahko veliko storijo organizatorji kulturnega življenja v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Pri uresničevanju svojih načrtov imajo na voljo vrsto metod in oblik dela, ki so že v preteklosti izpričale svojo učinkovitost. Intuicija, študij ustrezne problematike, potrebe določenega okolja in možnosti, ki v tem okolju so, jim bodo pomagale najti tudi nove, ustrezne današnjemu času.

Prizadevno delo organizatorjev kulture bo najbolj uspešno tam,

PREDSTAVLJAMO NAŠE KNJIŽNICE:

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNICA LEŠE

Ves čas kulturnega mrtvila je na Lešah kot luč svetila in privabljala vaščane knjiga. Leška knjižnica deluje že od 1931. leta. Sprva je bila v okviru »Svobode« Leše, sedaj pa je enota Koroške osrednje knjižnice — Študijske knjižnice Ravne. Mnogi ljubitelji knjig so delali v njej skozi desetletja. Omenimo le Ivanko Pačnik, Alojzijo Sirk in Ireno Motnik. Vsak je nekaj prispeval k temu, da so knjige našle pot do bralcev.

V KS Leše prebiva okrog 700 krajanov, knjižnico pa jih redno obiskuje 93. To je 17,2% vseh prebivalcev. Vpisanih je 65 mladih in le 28 odraslih bralcev. Razmerje med mladimi in odras-

limi je 3:1 in ga bo treba izboljšati v korist odraslih.

Knjižnica ima čez 1500 enot, od tega okoli 800 za odrasle. Knjige so prosto dostopne, razvrščene po strokah, leposlovje za mlade še po starostnih stopnjah.

Prostor, kjer se vsak petek od 16.—17.30 zbere poprečno 20 ljudi, je žal večnamenski. Prav zato ga ni mogoče urediti tako, da bi estetsko ustrezal svojemu namenu. Tudi novih polic zato še ni mogoče montirati. Upamo, da bo z izgradnjo novega vrta in s sobami za družbenopolitične organizacije končno rešen tudi problem knjižničnega prostora.

Hedvika Brvar

Bukova kultura

kjer bo akcija dobro pripravljena, kjer bodo svoja prizadevanja najtesneje povezali in skladno izvajali vsi tisti dejavniki, ki so vsak po svoje dolžni skrbeti za to, da se knjiga uveljavi v vseh porah našega življenja.

Delavec, nosilec celotne družbene reprodukcije, ima pravico in dolžnost, da dejavno odloča tudi na tako pomembnem področju družbene dejavnosti, kot je kultura, torej tudi povsod tam, kjer se odloča o položaju knjige.

Delavec ima pravico do vsebinsko bogatega, polnega življenja, do take izrabe prostega časa, ki mu bo omogočala, da se bo tudi notranje bogatil in plemenitil. Zoprno vsiljevanje takih ali drugačnih kulturnih vrednot bi ga verjetno odvrnilo od njih, zato je treba vselej izhajati iz tistega, kar v njem že je prebujeno, in graditi na tem.

Ljudi je torej treba poznati, upoštevati njihova nagnjenja in graditi na njih, vendar tako, da na vsaki stopnji dela sledimo širšemu in globljemu cilju, ki je spodbudil vrsto kulturnih akcij naših organiziranih zavestnih sil.

Pri načrtovanju akcij se je treba sicer zavedati, da je kulturna raven pri raznih delavcih različna, nikakor pa ne kaže podcenjevati njihove dojemljivosti. Težiti je treba naprej, poiskati in pri-

tegniti k delu vse tiste, ki knjigo že imajo radi, ki se že zanimajo za to ali ono področje kulturnega delovanja. Pomoč teh »aktivistov« bo organizatorjem kulturnega življenja nepogrešljiva.

Skratka: tudi akcija (bolje rečeno tiho, vztrajno in trajno delo) za uveljavljanje dobre knjige med delavci mora postati množična, naravnana k jasno začrtanim ciljem, a ne sme biti vsiljiva. Veliko bodo k njenemu uspehu lahko prispevali v neposrednem stiku z delavci zavzeti »aktivisti kulture«.

Če pa vsa stvar le ne bo šla tako hitro in uspešno, kakor si vsi želimo, naj organizatorji kulturnega življenja ne postanejo malodušni, saj gre za prizadevanje, ki je vredno napora.

Janez Mrdavšič

IZUMITELJSTVO — RAZVOJNI DEJAVNIK TEHNOLOGIJE V DRŽAVAH V RAZVOJU

Ob mednarodni konferenci »Izumiteljstvo kot razvojni dejavnik tehnologije v državah v razvoju« izdaja skupnost JPPT priložnostno znamko za 8,00 din.

Konferenca je bila v Beogradu od 4. do 6. novembra 1981. Njen namen je bil uvesti nadaljnje sodelovanje držav v razvoju pri izumiteljstvu in novatorstvu kot dolgoročnem dejavniku pri razvoju nacionalnih tehnologij.

Na znamki je stiliziran prikaz izumiteljstva. Vanj je vkomponiran znak zveze izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jugoslavije (SPATU) ter znak svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO).

Likovno je znamko obdelal Andrija Milenković. Znamke so bile natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25. V prodajo so prišle 4. novembra 1981. Istega dne je bil dan v prodajo tudi priložnostni ovitek oziroma ovitek prvega dne izdaje (FDC).

VARSTVO NARAVE

V Jugoslaviji že več let poteka akcija varstva narave in graditeljskih vrednosti. Evidentirali, uredili in trajno zavarovali naj bi vse tiste vrednosti, ki nam jih je narava dala in ki jih je človek stoletja ustvarjal. To je del mednarodne akcije, ki jo vodi UNESCO na podlagi konvencije o varstvu naravnih in kulturnih vrednosti

sveta, ki prav tako poteka v številnih državah.

Skupnost JPPT izdaja letos serijo priložnostnih znamk o temi »Varstvo narave« naslednjih vrednosti in motivov:

8,00 din — RUGOVSKA SOTESKA
13,00 din — PROKLETJE

Na znamkah je poleg motivov prikazan tudi znak Evropskega informacijskega centra za varstvo narave.

Likovna obdelava znamk je delo Dušana Lučića. Znamke so bile natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 14. novembra 1981.

Istega dne je bil dan v prodajo tudi priložnostni ovitek oziroma ovitek prvega dne izdaje (FDC).

f. u.

EDI ČAS

Tretjega februarja 1978 je Edi prvič prestopil prag naše delovne organizacije. Bil je mlad, neizkušen električar. Poklicno znanje si je pridobil v poklicni elektro šoli Rudarskega šolskega centra v Velenju, dotedanje življenjske izkušnje si je nabiral v družini, v domačem kraju — na Prevaljah — in na služenju vojaškega roka. Enaindvajset let mu je bilo, ko je postal naš sodelavec. Bil je miren, tih fant in kmalu smo opazili, da je vreden in marljiv delavec. Prve delovne izkušnje si je pridobil v delovni skupini, ki je vzdrževala električne naprave na težki progi v valjarni. Edi je delal z veseljem, nobene delovne naloge se ni ustrašil, nobenega dela se ni branil. Postajal je vedno bolj izkušen, zanesljiv in samostojen delavec. Bil je dober delovni tovariš in sodelavci smo mu bili prijatelji.

Rad je imel svoje delo, prijatelje, gore... Izbral si je svojo življenjsko spremljevalko in rodila se jima je hčerka — prvi otrok. Ustvarili so si skupen, nov dom.

mlad, tvoje življenje, še ne dozorelo, pa se je končalo za vedno.

V globoki žalosti se tvoji sodelavci poslavljamo od tebe, tvojim svojcem, prijateljem in drugim pa izrekamo iskreno sožalje.

MILOŠ DRETNIK

Dragi Miloš!

Sredi dela nas je presunila žalostna resnica, da nas zapuščaš za vselej. Tiho je šla beseda od ust do ust med tvojimi sodelavci ono jutro, ko smo izvedeli, da te ni več, in bolečina je šla z njo od srca do srca.

Nikoli več! Prekruto, da bi bilo res. In ni res! Kajti človek kot ti ostane v srcih za vedno in ti »v delih svojih živel v nas boš večno«.

Sodelavci smo vedeli za težko bolezen, ki te je pred pol leta odtrgala od tvoje največje ljubezni — opravljanja dela modelnega mizarja, vendar smo skupaj s tabo upali, da boš tudi tokrat zmagal kot že tolikokrat v svojem življenju.

Kot majhen deček si zmagal težko bolezen, zaradi katere si ostal slušno prizadet. Zmagal si ponovno, ko si kljub temu uspešno končal šolo za mizarje in se leta 1947 zaposlil v železarni Ravne kot modelni mizar. Zmagoval si vsak dan, ko si s svojo delavnostjo in plemenitostjo navdajal nas, svoje sodelavce, in nam z vzgledom pomagal premagovati vsakdanje težave.

Tvoja druga ljubezen — sreča — tvoja družina, za katero si zgradil topel dom na Tolstem vrhu, je šele prava zmaga. Je dokaz vsem, kaj je prava sreča. Ne bogastvo v denarju, temveč bogastvo v ljubezni do dela, do žene in do otrok, zanju si živel in vedno nasmejan očetovsko ponosen pripovedoval, kako rasteš in se učiš za življenje v naši družbi. In tisto o pripovedovanju je res, ti si se pogovarjal s srcem.

Zaradi vsega tega si nam bil vsem blizu in zato je izguba ob tvoji smrti tako hudo boleča.

Potrhih src, toda s plemenitimi spomini se poslednjič poslavljamo od tebe, dragi tovariš Miloš. Ne moremo odvzeti bolečini iz src tvojih najbližjih, toda radi bi jih ublažili s tem, da se ti še enkrat zahvalimo za ves tvoj prispevek k našim skupnim uspehom.

Med nami, tvojimi sodelavci iz jeklolivarne, boš v spominu ostal tak, kot si bil, dober delavec in plemenit tovariš. — Slava tvojemu spominu!

LETNA KONFERENCA DU RAVNE

Društvo upokojencev Ravne je 27. 10. 1981 imelo v Nami svojo letno konferenco. Pred dnevnim redom je predsednik SO Ravne Rudi Vrčkovnik zaželel navzočim nadaljnje plodno delo in podelil državna odlikovanja — red dela s srebrnim vencom za dolgoletno in uspešno delo pri DU Ravne Alojzu Magru, Jožetu Sotošku in Maksu Večku.

Predsednik SO Ravne tov. Vrčkovnik je izročil državno odlikovanje tov. Maksu Večku za dolgoletno delo pri DU

Tajnik Ivan Globočnik je poročal o delu društva v času od junija 1980 do oktobra 1981. Največ dela je imelo društvo s pripravo in izvedbo proslavljanja 39-letnice svojega obstoja decembra lani. V tem času je bila razstava ročnih del članov društva, odborniki so obiskali svoje člane v domu starostnikov v Črnečah ter bolne v bolnišnici Slovenj Gradec. Društvo je tudi pri-

Mnogo članov je aktivnih v raznih delegacijah in drugih samoupravnih organih v krajevni skupnosti, SIS ter pri kulturnih in drugih društvih. Ob pomladnih volitvah želijo vključiti čim več svojih članov v samoupravne in druge organe.

Za gradnjo novega doma upokojencev ob Suhi pričakujemo dodatno pomoč združenega dela, ki bo moralo upoštevati minulo delo članov društva. Za nekaj stanovanj za upokojence v domu so sredstva že zagotovljena.

Ker smo v Fužinarju o raznih izletih, piknikih in tekmovanjih poročali sproti, tega dela poročila ne objavljamo.

Člani društva lahko uporabljajo proti primerni odškodnini od 1. maja do 30. septembra v desetdnevni izmenah svojo prikolico za kampiranje v Ptujskih toplicah.

Na konferenci so za naslednje obdobje sprejeli tudi 14 točk obsegajoči program dela.

Tajnik ZDUS Jurač je navzočim pojasnil, da zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zadeva okrog sprejetja novega zakona o pokojninsko-invalidskem zavarovanju miruje oz. je odložena za nedoločen čas.

V imenu obč. sindikalnega sveta Ravne in SPIS je konferenco pozdravil Milojko Milinkovič. Pohvalil je izredno dobro pripravljeno poročilo, posebej poročilo o rekreativni dejavnosti upokojencev. Taka poročila bi lahko služila kot vzor marsikateri osnovni organizaciji sindikata v naši občini.

Tudi zastopnica ZDUS Zdenka Gorič je bila navdušena nad dejavnostjo ravnstarih upokojencev. V razpravi je bilo podanih še nekaj pripomb in predlogov, ki jih bo izvršni odbor skušal pri svojem delu upoštevati. Sklepe

Ob podelitvi zlatih in srebrnih priznanj upokojencem

pravilo srečanje 80 in več let starih članov in članic ter športna tekmovanja. Najzaslužnejšim članom ter organizacijam pa so na zaključni proslavi podelili spominske značke in priznanja.

V društvu je včlanjenih 865 upokojencev — največ nekdanjih sodelavcev železarne Ravne, še vedno pa je čez 200 upokojencev, ki se niso včlanili v društvo.

konference s programom dela bo društvo posredovalo na svoji oglasni deski.

PODELITEV ZLATIH IN SREBRNIH ZNAČEK

Zveza Društev upokojencev Slovenije je ob 35-letnici svojega obstoja podelila v zahvalo in priznanje za uspešno delo pri

DU zlate značke najbolj zaslužnim članom, vsa društva pa so prejela srebrne značke. Slavnostna podelitev za upokojence iz ravnstare slovenjgraške občine je bila 27. 10. 1981 v klubski sobi DU Ravne.

Zlate značke so prejeli: Ivan Miklavžina, Franc Nagernik in Karel Polajner iz Črne, Izidor Baloh, Štefan Hudej in Franc Lesnik iz Dravograda, Robert Lampret, Matevž Nagernik, Janez Pudgar, Franjo Tavčar in Mirko Vidovšek iz Mežice, Jože Pogorevc iz Mislinja, Franc Rife, Martin Sekavčnik in Jože Štrekelj s Prevalj, Ivan Filip, Jože Samec, Viktor Slemnik in Jože Sotošek z Raven, Marica in Slavko Areh, Jože Arl, Tinika Krenk in Helena Polenik iz Slovenj Gradca, Marija Bricman, Franc Detenik, Urban Prednik in Franc Razgoršek iz Starega trga ter Elica Handler iz Šmartna.

Srebrne značke pa so prejela društva upokojencev: Črna, Dravograd, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne, Slovenj Gradec, Stari trg in Šmartno pri Slovenj Gradcu.

E. Wlodyga

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V DECEMBRU

Koroški kinematografi Črna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Dravograd in Slovenj Gradec bodo v decembru predvidoma predvajali:

V VRTINCU, ameriška drama — do 6. 12. 1981

BEGUNKE, nemška erotična komedija — do 6. 12.

RDEČA MASKA, hongkonški akcijski film — do 6. 12.

PRELUKNJANI DOLAR, italijanski vestern — do 7. 12.

NE VERJEMI NIKOLI POSTENEMU LOPOVU, kanadska komedija — do 7. 12.

CIRKUS V CIRKUSU, češko-sovjetski spektakel — 28. 11. do 7. 12.

SERIF V DOLINI NILA, italijanski pustolovski film — 8. 12.

PO KANALU DO ZLATA, angleška kriminalna — do 10. 12.

TA VRAŽJI JAZZ, ameriški glasbeni film — do 13. 12.

MOŽ, ŽENA IN BANKA, ameriška kriminalna — 3. do 15. 12.

VIOLET MOZIER, francoska psihološka drama — 3. do 13. 12.

VOJNA NA KOLESIH, ameriški akcijski film — 4. do 17. 12.

HRABRO BEŽIMO, francoska komedija — 3. do 17. 12.

RIBE MORILKE, ameriški pustolovski film — 9. do 22. 12.

NEKDO JE UBIL NJENEGA MOŽA, am. kriminalna — 17. 12. do 3. 1. 82

MALOPRIDNEŽ, francoski pustolovski film — 17. do 29. 12. 81

KRVNA BRATA, nemški vestern — 18. do 29. 12.

DRIVER, ameriški akcijski film — 17. 12. do 3. 1. 82

JACK LONDON — KOPALEC ZLATA, ameriški pustolovski film — 17. 12. do 3. 1. 82

SVET JE POLN OŽENJENIH MOŽ, angleška drama — 19. 12. do 6. 1. 82

GOSJI PASTIR MATIJA, madžarska risanka — 19. 12. do 4. 1. 82

LABIRINT, francoski kriminalni film — 20. 12. do 3. 1. 82

ANA IN ANDREJČEK, ameriška risanka — 20. 12. do 4. 1. 82

RIBA, KI JE REŠILA PITTSBURGH, am. gl. komedija — 23. 12. do 7. 1. 82

REKREACIJA V TOZDU STROJI IN DELI

22. 10. 1981 smo igralci TOZD stroji in deli imeli povratno tekmo v odbojki z odbojkarji TOZD orodjarna. Prvo tekmo smo odločili v svojo korist 3:0. V drugi so pri rezultatu 2:2 nehali igrati, zato smo se domenili, naj se tekma konča 2:2, in to zaradi zažrtosti igralcev.

Za stroje in dele so igrali: Ferdo Paradiž, Tine Skrvlovnik, Gvido Lužnik, Franc Medvoz, Andrej Erjavec in Stanko Žibret.

24. 10. 1981 so se kegljavnici TOZD stroji in deli zbrali na kegljišču Lečnik ter se pomerili s SGP Gradis v kegljanju. V prvem kolu so zmagali kegljavnici SGP Gradisa s 1120 proti 1028.

29. 10. 1981 pa so se pomerili še enkrat in tokrat so bili boljši kegljavnici strojev in delov s 1144 proti 1057.

Končna zmaga je pripadla Gradisu s 5 več podrtimi keglji.

Za stroje in dele so kegljali: Blaž Mlakar (kapetan), Anton Lačen, Ernest Trebovc, Tomo Tasič, Štefan Večko, Boštjan Pšeničnik, Borut Zamernik in Ivan Mlinar.

V obeh srečanjih je bil najbolj uspešen tov. Blaž Mlakar.

Anton Garb,
referent za šport
v TOZD stroji in deli

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta Franca Rebola se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znanecem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence. Hvala sodelavcem iz TOZD SGV, oddelek vzdrževanje jeklarne-jekloličarne, za darovani venec in pomoč. Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebni obred in poslovlilne besede. Hvala pihalnemu orkestru in pevcem DU Prevalje za žalostinke. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Žalujejo: žena Fanika, sin Ivan z družino in drugo sorodstvo.

Fotografije za to številko so prispevali: S. Jaš, F. Rotar, E. Wlodyga in oddelek za informiranje.

Izdaja delavski svet Zelezarne Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov.

Ureja uredniški odbor: Jože Gruđen, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radović

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka